

**Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy
Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami
wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
w roku 2019**

Olsztyn, maj 2020 r.

SPIS TREŚCI:

Wstęp	3
OBSZAR WSPÓLPRACY	4
Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych	
OBSZAR WSPÓLPRACY	8
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych.	
OBSZAR WSPÓLPRACY	34
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności	
Podsumowanie	47
Załącznik Nr 1 Wykaz grup roboczych i zespołów opiniodawczo-doradczych z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych funkcjonujących w 2019 r. w Samorządzie Województwa Warmińsko-Mazurskiego	
Załącznik Nr 2 Wykaz zadań zleconych organizacjom pozarządowym w 2019 r. (rocznych)	

Wstęp

Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2019 został uchwalony przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 4 grudnia 2018 r. (Uchwała Nr II/32/18). Użyte w sprawozdaniu określenie: „organizacje pozarządowe” oznacza: „organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

Sprawozdanie zostało przygotowane przez Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na podstawie materiałów własnych oraz pozyskanych z departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Wojewódzkiego Urzędu Pracy, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach poszczególnych priorytetów. Pozyskano również informacje na temat współpracy jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa z partnerami społecznymi oraz informacje nt. udziału organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Informacje zostały zawarte w 3 obszarach współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi (na podstawie Modelu współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej), tj.:

OBSZAR I: Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych

OBSZAR II: Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych

OBSZAR III: Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności.

W roku 2019 program był realizowany w obszarach tematycznych ujętych w 16 priorytetach (o jeden więcej niż w roku 2018), tj.:

1) Edukacja, profilaktyka i promocja zdrowia publicznego

Odpowiedzialny: Departament Zdrowia

2) Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy

Odpowiedzialny: Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

3) Rozwój kultury fizycznej

Odpowiedzialny: Departament Sportu

4) Integracja europejska i współpraca międzynarodowa

Odpowiedzialny: Departament Współpracy Międzynarodowej

5) Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

6) Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego

Odpowiedzialny: Departament Kultury i Edukacji

7) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Odpowiedzialny: Departament Ochrony Środowiska

8) Rozwój turystyki

Odpowiedzialny: Departament Turystyki

9) Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

10) Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

11) Polityka społeczna

Odpowiedzialny: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

12) Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

13) Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

14) Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym

15) Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

16) Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

Liczba organizacji pozarządowych (wskaźnikiem jest tu liczba stowarzyszeń i innych organizacji społecznych oraz fundacji) w województwie warmińsko-mazurskim (zarejestrowanych i prowadzących działalność) wg danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła: **4988 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 680 fundacji – łącznie 5668 podmiotów** (w 2018 r. było to: 4921 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 625 fundacji – łącznie **5546 podmiotów**, w roku 2017: 5142 stowarzyszenia i 613 fundacji – łącznie **5755 podmiotów**).

Włączając do powyższej liczby inne zarejestrowane formy prawne organizacji pozarządowych, tj. kościoł katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe, to podmiotów społecznych w regionie jest **6 418** (w 2018 – **6290**).

Tabela: Liczba organizacji pozarządowych w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 r. (w porównaniu z latami: 2017 i 2018)

Wyszczególnienie: formy prawne organizacji pozarządowych (podmiotów społecznych)	Aktywne -prowadzące działalność		
	2017	2018	2019
Fundacje	613	625	680
Kościół katolicki	641	643	645
Inne kościoły i związki wyznaniowe	100	101	105
Stowarzyszenia i organizacje społeczne ogółem	5142	4921	4988

Źródło: Baza Publikacyjna Rejestru REGON Urząd Statystyczny w Olsztynie

OBSZAR WSPÓŁPRACY: WŁĄCZANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W TWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH

1. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach zespołów wspólnych.

Organizacje pozarządowe poprzez swoich przedstawicieli, aktywnie biorą udział w tworzeniu i monitorowaniu dokumentów wojewódzkich, uczestnicząc w pracach różnego rodzaju **grup roboczych, opiniujących, doradczych, czy konsultacyjnych**. W roku 2019 funkcjonowało 14 grup roboczych do opracowania i monitoringu programów współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi, działających przy poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego i WUP. Powołane zostały one Uchwałą Nr 30/433/19/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. Na 106 ich członków, 65 to przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Działające w roku 2019 zespoły wspólne zostały wymienione w *Załączniku Nr 1* do Sprawozdania. **Zostało tam wyszczególnionych 59 tego typu zespołów: 235 członków tych zespołów stanowili przedstawiciele organizacji pozarządowych na 778 wszystkich osób (30,2%).**

Szczególną platformą współpracy międzysektorowej jest Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powołana w 2011 r. przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w celu praktycznej realizacji dialogu obywatelskiego. Rada składa się z 20 członków (10 przedstawicieli organizacji pozarządowych i 10 przedstawicieli administracji, w tym przedstawiciela Wojewody oraz 2 przedstawicieli Sejmiku Województwa). 18 stycznia 2019 r. została powołana Rada IV kadencji. W 2019 r. odbyła ona 6 posiedzeń. Głównymi tematami jej prac były: dyskusja nt. współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi w roku 2019 i planów na 2020 r. - na podstawie sprawozdań z realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi w roku 2018; udział w pracach i zaopiniowanie programu współpracy z organizacjami na 2020 r. oraz aktualizacji wieloletniego programu współpracy. Rada przedstawiła również uwagi do projektu *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2030*. W związku z różną interpretacją przepisów prawa dot. udzielania dotacji organizacjom pozarządowym 15 maja 2019 r. Rada zorganizowała spotkanie z Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie, które było elementem podobnych działań w całej Polsce - dążących do ujednoczenia stosowania prawa w tym zakresie. Rada jest członkiem ogólnopolskiego Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego, który m.in. wziął udział w opracowaniu wytycznych w tym zakresie przez RIO.

Organizacje pozarządowe uczestniczą również przy wyborze ofert konkursowych do dofinansowania z budżetu Województwa, składanych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Zarząd Województwa na realizację zadań Samorządu Województwa. W 2019 r. Zarząd Województwa powołał 18 komisji konkursowych, w składzie których 30% stanowiły osoby wskazane przez organizacje pozarządowe.

Inną formą włączania organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych są konsultacje społeczne. W 2019 r. Zarząd Województwa ogłosił 12 konsultacji. Uczestniczyło w nich łącznie co najmniej 50 organizacji, przy czym najwięcej podczas prac nad programem współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2020 r. oraz aktualizacją strategii rozwoju województwa. Należy zaznaczyć, że w porównaniu z poprzednimi latami, nastąpił wzrost aktywności organizacji pozarządowych w konsultacjach społecznych.

Rok 2019 to również kontynuacja prac nad aktualizacją najważniejszego dokumentu strategicznego regionu, *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 (w perspektywie do 2030 r.)*. W pracach, powołanego 17 lipca 2018 r. przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą nr 31/681/18/V, Zespołu ds. aktualizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego (Forum Partnerskie) wzięli udział również przedstawiciele organizacji pozarządowych: 7 osób na 49 wszystkich członków (wliczając organizacje biznesowe). Pierwsze spotkanie Forum odbyło się we wrześniu 2018 r. W 2019 r. odbyły się 2 posiedzenia Zespołu: w dniach 28.02.-1.03.2019 w Lidzbarku Warmińskim oraz 8.08.2019 w Olsztynie – połączone posiedzenie Zespołu Zadaniowego i Forum Partnerskiego.

W zakresie **Priorytetu II Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy** podejmowane były działania włączające organizacje pozarządowe w kształtowanie polityki zatrudnienia i aktywizacji zawodowej społeczeństwa Warmii i Mazur poprzez **utrwalenie roli Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy, w której skład wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych** (3 przedstawiciele z następujących organizacji: Stowarzyszenie Bezrobotnych „Jesteś – my” Ośrodek Wsparcia Przedsiębiorczości, Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych, Polska Izba Firm Szkoleniowych) **jako organu opiniotwórczo-doradczego Marszałka Województwa w zakresie rynku pracy**. W 2019 roku Wojewódzka Rada Rynku Pracy (WRRP) obradowała podczas trzech posiedzeń. Pięciokrotnie decyzje podejmowane były w trybie obiegowym. Zaopiniowano łącznie 8 dokumentów dot. polityki rynku pracy. Ponadto, w dniach 28–29.11.2019 r. zorganizowano w Lidzbarku Warmińskim wyjazdowe posiedzenie i szkolenie dla członków Rady pod nazwą „Rozwiązywanie konfliktów i negocjacje.” WRRP wyraziła pozytywną opinię w sprawie *Propozycji podziału środków Funduszu Pracy*

dla samorządów powiatowych województwa warmińsko-mazurskiego na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań na rok 2019. Członkowie Rady pozytywnie zaopiniowali *Wydatkowanie środków Funduszu Pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie w roku 2018* oraz *Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie za rok 2018*. Przedmiotem obrad WRRP był również przyjęty jednogłośnie „Wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę może być dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne poniesionych przez pracodawcę”. Członkowie Rady pozytywnie zaopiniowali *Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2019 w województwie warmińsko-mazurskim* oraz podjęli pozytywną uchwałę w sprawie zaopiniowania *Okresowego Sprawozdania z realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia za 2018 rok w województwie warmińsko-mazurskim*. W sferze zainteresowań Rady były także zagadnienia dotyczące Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W tym celu członkowie Rady podjęli pozytywną *Uchwałę dotyczącą podziału środków KSF na rok 2020*. W roku 2019 do Rady wpłynęło ponadto 120 wniosków w sprawie utworzenia 136 nowych kierunków kształcenia w regionie. Rada podjęła 98 uchwał w sprawie otwarcia nowych kierunków kształcenia w województwie warmińsko-mazurskim.

Priorytet XI – Polityka społeczna to obszar, w zakresie którego w 2019 r. funkcjonowało 10 zespołów wspólnych. Zespoły te zaopiniowały niżej wymienione dokumenty:

- 1) Raport z monitoringu wdrażania w latach 2017-2018 programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”.
- 2) Raport okresowy z realizacji w roku 2018 dokumentu „Strategii polityki społecznej województwa warmińsko – mazurskiego do 2020 roku”.
- 3) Sprawozdanie z realizacji w 2018 roku „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim w latach 2018 – 2022”.
- 4) Sprawozdanie z realizacji w roku 2018 „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020”.
- 5) Sprawozdanie z realizacji w roku 2018 „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020”.
- 6) Raport o stanie ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w 2018 roku Monitoring wdrażania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020 – rok 2018.
- 7) Raport z monitoringu wdrażania w 2018 r. „Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022”.

Zespoły o charakterze doradczym i opiniującym funkcjonują również w jednostkach organizacyjnych Samorządu Województwa. W roku 2019 funkcjonowały 4 zespoły wspólne, tj.:

- 1) Grupa robocza „Turystyka kajakowa” Rada Mazurskiego Parku Krajobrazowego w Krutyni. Na 34 członków grupy 8 to przedstawiciele organizacji pozarządowych (Stowarzyszenie Szlak Krutynia w Krutyni, Fundacja Na Rzecz Ochrony Przyrody i Krajobrazu Mazurskiego Parku Krajobrazowego oraz Dorzecza Krutyni, Mazurskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Giżycku, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Olsztynie Oddział Miejsko-Powiatowy WOPR w Mrągowie, Ochotnicza Straż Pożarna Ratownictwo Wodne w Rucianem-Nidzie, Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich w Giżycku, Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Krajobrazu Kulturowego Mazur „Sadyba”).
- 2) Rada Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej. Na 17 członków grupy 2 to przedstawiciele organizacji pozarządowych (Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”, Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości Regionalnej w Gołdapi).
- 3) Rada Welskiego Parku Krajobrazowego: na 20 członków Rady, 2 reprezentuje organizacje pozarządowe – Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna”, Towarzystwo Przyrodnicze Bocian.
- 4) Zespół redakcyjny czasopisma VariArt, Zarząd Okręgu Warmińsko-Mazurskiego SBP z siedzibą przy WBP w Olsztynie, Zarząd Oddziału SBP w Olsztynie z siedzibą przy WBP

w Olsztynie, Zarząd Koła SBP w Olsztynie z siedzibą przy Bibliotece Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie: na 26 członków Zespołu 23 to przedstawiciele organizacji pozarządowych (Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Areszt Sztuki, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich).

W tym obszarze Samorząd Województwa współpracuje w szczególności z **Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego**, której przedstawiciele uczestniczą w pracach zespołów roboczych, a także opiniuje ona dokumenty wojewódzkie. Rada jest sprawdzonym partnerem Samorządu. Jej obsługę zapewnia Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, które dba o przepływ informacji pomiędzy członkami Rady i innymi organizacjami, organizuje spotkania Rady i jej Prezydium. W 2019 r. ESWIP prowadziło również stronę www.rowop.pl, która zawierała informacje kierowane do organizacji pozarządowych regionu oraz do samorządów lokalnych (zadanie było współfinansowane z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego). Do Rady kierowane są również dokumenty wojewódzkie do konsultacji.

21 lutego 2019 r., jak co roku, przedstawiciele Rady spotykali się na spotkaniu roboczym z Marszałkiem Województwa, której tematem było omówienie bieżącej współpracy Rady z samorządem regionu.

2. Udział organizacji pozarządowych w konsultacjach ogłaszanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – strona www.bip.warmia.mazury.pl, funkcjonuje zakładka pt. „Konsultacje społeczne”. W roku 2019 zamieszczono w niej 12 zaproszeń i informacji dot. zmian lub konsultacji dokumentów wojewódzkich. Przeważającą formą konsultacji jest pisemne zgłaszanie uwag. Pojawiają się również spotkania konsultacyjne i badania socjologiczne (przy konsultacjach strategii rozwoju regionu). Należy przy tym podkreślić, że w opiniowaniu dokumentów wojewódzkich uczestniczą również wymienione w *Załączniku Nr 1* do sprawozdania zespoły opiniodawczo-doradcze. W konsultacjach uczestniczyły łącznie co najmniej 50 organizacji, przy czym najwięcej podczas prac nad programem współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2020 r. oraz aktualizacją strategii rozwoju województwa.

Konsultowano projekty następujących dokumentów wojewódzkich:

- 1) Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020;
- 2) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie zmiany *Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2016-2021* stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr VIII/190/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2015 r. zmienionej Uchwałą Nr XXXII/700/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2017 r.
- 3) *Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*;
- 4) Priorytety współpracy zagranicznej województwa warmińsko-mazurskiego;
- 5) Uchwała nr IV/66/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18.02.2019 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022 uchwalonego uchwałą nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r.
- 6) Uchwała nr VIII/152/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17.06.2019 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-

mazurskiego na lata 2016-2022 uchwalonego uchwałą nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r.

- 7) Uchwała nr XII/190/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.11.2019 r. w sprawie określenia Aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. - w zakresie dróg krajowych
- 8) Uchwała nr XIII/231/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30.12.2019 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej
- 9) Uchwała nr XIII/230/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30.12.2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Zachód
- 10) Uchwała nr XIII/229/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30.12.2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Wschód
- 11) Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.

OBSZAR WSPÓŁPRACY:
WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE
REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH

1. Zlecenie zadań publicznych.

Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych odbywała się m.in. poprzez zlecenie zadań zawartych w programie współpracy na rok 2019 - głównie w trybie otwartych konkursów ofert. W roku 2019 rozstrzygnięto 4 otwarte konkursy ofert na zadania realizowane w 2019 r. oraz 1 konkurs na zadanie dwuletnie (z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego). W grudniu ogłoszono również konkurs na realizację zadań publicznych w 2020 r.

W roku 2019 przekazano dotacje na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa zawartych w rocznym programie współpracy, w wysokości **5 142 515,46 zł** (kwota o ponad 540 tys. zł wyższa niż w roku 2018). **Zawarto 280 umów**, organizacje złożyły łącznie **519 ofert** (w tym 6 w trybie 19a). Dotacje stanowiły 62% wartości oczekiwanego przez organizacje dofinansowania we wszystkich ofertach spełniających wymogi formalne.

Realizowano również zadania w ramach **16 umów** dwuletnich z zakresów: kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego, rozwój turystyki oraz rozwój sektora pozarządowego, zawartych w wieloletnim programie współpracy. Wartość dotacji przekazanych w roku 2019 na ich realizację to **134 tys. zł**.

Łącznie z budżetu Województwa w roku 2019 przekazano kwotę **5 276 515 zł dotacji** (w 2018 r. - 4 721 610 zł) dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa zawartych w rocznym i wieloletnim programie współpracy w ramach **296 umów** (w 2018 r. - 291 umów, w 2017 r. - 286 umów, w roku 2016 - 261, w roku 2015 - 264, w roku 2014 - 315, a w 2013 - 239). Przy czym organizacje zwróciły do budżetu Województwa niewykorzystane dotacje w wysokości 39 449,66 zł i 1 zadanie nie zostało zrealizowane. 92 zadania nie otrzymały dofinansowania, mimo pozytywnej opinii komisji konkursowych, z powodu wyczerpania puli środków przeznaczonych na konkursy (w roku 2018 - 85, 2017 - 126 ofert). W ramach otwartych konkursów ofert, zarówno w trybie rocznym jak i 2-letnim 58 ofert zostało odrzuconych ze względów formalnych (podobnie jak w latach poprzednich).

Dzięki przekazanim dotacjom zrealizowano zadania roczne o wartości łącznej 13 742 385 zł. Dotacje stanowią 38,4% wartości zrealizowanych zadań.

W realizacji zadań zleconych wzięło udział łącznie ok. 6 117 wolontariuszy (w tym prawie połowa byli to wolontariusze Banku Żywności w Olsztynie). Łączna wartość pracy wolontariuszy oraz pracy społecznej członków organizacji wskazana w sprawozdaniach z realizacji zadań to ok. 1 948 086 zł (wartość wyższa niż w poprzednim roku). Podkreślić należy, że praca społeczna stanowiła 14,2% wartości zrealizowanych zadań.

Organizacje współpracowały przy realizacji zadań z 1152 partnerami (innymi organizacjami, samorządami, instytucjami, przedsiębiorcami). W roku 2018 pozyskały 2305 partnerów.

Dane powyższe pochodzą ze sprawozdań organizacji pozarządowych dot. zrealizowanych zadań w roku 2019 (rocznych i 2-letnich).

TABELA: Środki finansowe przeznaczone dla organizacji pozarządowych na realizację w 2019 r. poszczególnych zadań ROCZNYCH Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w formie zlecenia zadania

Ip.	Nazwa zadania	Kwota* (w zł) przekazana na realizację zadań	Oczekiwana kwota* dofinansowania (w zł)	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów
1.	Edukacja, profilaktyka i promocja zdrowia publicznego	118 329	346 730	49	30
2.	Rozwój kultury fizycznej	2 959 000	3 295 831	98	65
3.	Integracja europejska i współpraca międzynarodowa	93 000	163 711	18	11
4.	Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta	0	0	0	0
5.	Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego	365 000	761 274	120	52
6.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	130 000	593 672	34	9
7.	Rozwój turystyki	72 600	165 218	17	9
8.	Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych	450 000	1 197 028	6	6
9.	Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich	47 840	71 840	14	6
10.	Pomoc społeczna	149 590	292 186	26	15
11.	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych (środki PFRON)	200 000	358 911	13	9
12.	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	180 000	327 726	23	15
13.	Wsparcie rozwoju sektora pozarządowego	206 000	368 591	48	26
14.	Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji	30 000	115 347	21	11

	narodowej oraz pielęgowanie polskości				
15.	Realizacja programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim	81 180	177 827	23	9
16.	Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego	59 977	103 267	9	7
RAZEM		5 142 516	8 339 159	519	280

* w zaokrągleniu do pełnych złotych, oczekiwane dofinansowanie dot. ofert, które spełniły wymogi formalne w otwartych konkursach ofert

Celem ogólnym realizacji zadań w zakresie **Priorytetu I Edukacja, profilaktyka i promocja zdrowia publicznego** w roku 2019 było zwiększenie skuteczności edukacji i promocji zdrowotnej społeczeństwa województwa warmińsko-mazurskiego poprzez propagowanie zdrowego stylu życia, profilaktykę wad postawy i nadwagi, profilaktykę chorób nowotworowych, zwiększenie skuteczności edukacji, profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego, zwiększenie skuteczności edukacji w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym, w tym wirusem HIV i zachorowaniu na AIDS, zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki zdrowego starzenia się, profilaktykę chorób układu krążenia i układu oddechowego przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

W ramach realizowanych zadań wykonano:

* Cel szczegółowy I: **Propagowanie zdrowego stylu życia, profilaktyka wad postawy i nadwagi:**

- **7** organizacji pozarządowych podjęło działania w tym zakresie:

- 40 dzieci z gminy wiejskiej Kętrzyn uczestniczyło w 10 dniowym wypoczynku w górach, w trakcie pobytu zorganizowano 9 wycieczek edukacyjnych, zajęcia sportowo-rekreacyjne, codzienną gimnastykę, warsztaty edukacyjno-aktywizujące propagujące zdrowy styl życia, zajęcia na basenie, zajęcia z udzielania pierwszej pomocy, zajęcia sportowe, gry zespołowe, spotkania z pielęgniarką i konkursy prozdrowotne,

- dla 20 osób dorosłych w tym seniorów i 20 dzieci i z powiatu olsztyńskiego i gminy Stawiguda zorganizowano zajęcia pn. „Szlachetne zdrowie”. W ramach zajęć odbyły się 2 godz. warsztatów dietetycznych dla rodziców, 3 godz. warsztatów dietetycznych dla seniorów, 2 godz. zajęć rekreacyjnych dla dzieci, 3 godz. zajęć kulinarnych dla rodziców i dzieci, 10 godz. gimnastyki dla seniorów i 10 godz. gimnastyki oraz 10 godz. zajęć rekreacyjnych na basenie dla rodziców i dzieci,

- dla 50 dzieci mieszkańców miasta Elbląg i okolic podopiecznych świetlicy socjoterapeutycznej prowadzono zadanie, w ramach którego wyposażono uczestników w wiedzę prozdrowotną z zakresu profilaktyki, zdrowego trybu życia, odżywiania oraz właściwych oddziaływań w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Odbyło się 45 godz. zajęć z pedagogiem terapeutą, zajęcia z dietetykiem, 3 spotkania z lekarzem psychiatrą, zajęcia taneczne - 12 razy, zajęcia teatralne, wyjście do kina,

- WM Oddział PCK zorganizował 4 etapy XXVII Wojewódzkiej Olimpiady Zdrowego Stylu Życia. Uczniowie i opiekunowie uczestniczyli w akcjach prozdrowotnych, zwiększyli świadomość w zakresie higieny życia, snu, wypoczynku, aktywności fizycznej, chorób cywilizacyjnych i profilaktyki. W etapie szkolnym uczestniczyło 146 szkół (85 podstawowych i 51 ponadpodstawowych), w tym 2378 uczniów, zrealizowano 10 etapów rejonowych olimpiady, w których udział wzięło 231 uczniów (144 uczniów z 87 szkół podstawowych oraz 87 uczniów z 49 szkół ponadpodstawowych),

- 615 osób, w tym dzieci i rodzice z powiatu giżyckiego, gołdapskiego, piskiego i węgorzewskiego skorzystało ze szkolenia z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Zakupiono do tego celu fantom do resuscytacji krążeniowo-oddechowej i odbyło się 15 warsztatów z edukacji prozdrowotnej. W ramach

edukacji rodzice i dzieci uświadomili sobie jak ważne jest zdrowe żywienie dzieci i wpajanie prawidłowych nawyków żywieniowych,

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Morągu realizował zadanie pn. „Czas na zdrowie” - dla 15 matek osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu przeprowadzono 2 godz. zajęć z psychologiem, 10 godz. zajęć z dietetykiem, 57 godz. zajęć na basenie, 10 godz. zajęć z aerobiku. Zadanie to również promowane było w mediach,

- dla 9 osób z niepełnosprawnościami z Ełku i okolic zrealizowano zadanie pn. „Galopada zdrowia – z końmi po zdrowie”. W ramach projektu odbyły się zajęcia terapeutycznych z jazdy konnej i hipoterapii, łącznie - 63 godz., spotkania informacyjne i inne z zakresu rehabilitacji ruchowej i usprawniania osób niepełnosprawnych.

* Cel szczegółowy II: **Profilaktyka chorób nowotworowych:** - 4 organizacje pozarządowe podjęły działania w tym zakresie:

- 14 kobiet z Warmińsko-Mazurskiej Unii Amazonek uczestniczyło w dwudniowych superwizyjnych warsztatach, na których poznały zasady wolontariatu, rozpoznawanie i leczenie raka piersi. Nabyte umiejętności i kwalifikacje Amazonki wykorzystują w swoich stowarzyszeniach, szpitalach, przychodniach i klubach na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego oraz w telefonie zaufania,

- 10 kobiet po mastektomii uczestniczyło w warsztatach psychoterapeutycznych jak radzić sobie ze stresem i depresją. Zdobytą wiedzę podzieliła się z innymi kobietami w kryzysie chorobowym, szczególnie z terenu Elbląga i okolic,

- w dniu 19 października 2019 r. Kętrzyńskie Amazonki zorganizowały akcję „Dni Różowej Wstążki”, w trakcie której odbyły się występy artystyczne, wykłady i szkolenia nt. profilaktyki raka piersi i szybki macicy, informowano o konieczności badań profilaktycznych i samobadania piersi, wydrukowano ulotki nt. profilaktyki, artykuły w mediach nt. akcji i profilaktyki,

- dla 15 kobiet po mastektomii z Olsztyna i okolic prowadzono „Program adaptowanej aktywności fizycznej dla kobiet 50 + po leczeniu nowotworu piersi”; zakupiono drobne przybory sportowe i na sali gimnastycznej odbyła się w trakcie 40 godzin rehabilitacja i usprawnianie kobiet.

* Cel szczegółowy III: **Zwiększenie skuteczności edukacji, profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego** – 11 organizacji pozarządowych podjęło działania w tym zakresie:

- na terenie powiatu elbląskiego dla 11 wychowawców dzieci i młodzieży w wieku 6-14 i 15 dzieci i młodzieży przeprowadzono 10 godz. warsztatów oraz 15 godz. warsztatów profilaktycznych zwiększających skuteczność edukacji i promocji zdrowia psychicznego w odniesieniu do depresji występującej wśród dzieci i młodzieży w województwie warmińsko-mazurskim. W trakcie warsztatów ułożono scenariusz do teledysku i wyprodukowano teledysk, w którym ukazano, że nawet w sytuacji kryzysowej, jaką jest depresja można i należy szukać pomocy i wyjścia. Teledysk służył wzmocnieniu wiary i nadziei na pomoc i promował walkę o życie. Emisja teledysku miała zasięg ogólnopolski i odbyła się w lokalnych i regionalnych telewizjach w Polsce. Liczba wejść na FB: 1169,

- w celu profilaktyki zdrowia psychicznego dla 70 pielęgniarek i pielęgniarzy opieki paliatywnej z województwa warmińsko-mazurskiego zorganizowano 2 –dniowe warsztaty z zakresu wsparcia, które odbyły się w Gietrzwałdzie. Uczestnicy warsztatów zdobyli wiedzę jak radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, uczyli się dobrego nawiązywania i zamykania kontaktów, pokonywania barier komunikacyjnych oraz zasad aktywnego słuchania. Otrzymali również wsparcie duchowe,

- 15 osób niepełnosprawnych z powiatu ostródzkiego uczestniczyło w 20 godz. zajęciach rękodzielniczych, powstały prace o tematyce wspomnień z wakacji, nastąpiła integracja osób i rodzin dotkniętych problemem choroby psychicznej, zorganizowano również obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, na których zaprezentowano twórczość artystyczną uczestników warsztatów oraz uczestników Środowiskowych Domów

Samopomocy z województwa warmińsko-mazurskiego. W obchodach uczestniczyło 150 osób, pozwoliło to na przeciwdziałanie izolacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz zwiększenie świadomości społecznej i edukacji w zakresie zdrowia psychicznego. Informacje o działaniach ukazały się 3-krotnie w mediach oraz na Fb,

- 25-30 osób uczestniczyło w szkoleniach comiesięcznych na wolontariuszy dyżurnych Olsztyńskiego Telefonu Zaufania, pozyskano 8 nowych dyżurnych. Dyżurni OTZ uczestniczyli w ramach szkolenia w projekcji filmu pt. „Winni”, zakupiono również liczne książki szkoleniowe, które konieczne są w edukacji osób pomagającym innym. Dyżurni OTZ rocznie odbierają ok. 8000 telefonów od osób potrzebujących wsparcia,

- około 100 pacjentów szpitala psychiatrycznego uczestniczyło w 72 godz. zajęć warsztatowych zespołu muzycznego, odbyło się 8 koncertów, łącznie 80 godz. dydaktycznych, pacjenci uczyli się grać na instrumentach, występowali przed publicznością, w spotkaniach okazjonalnych oraz w konferencji z okazji Świtowych Dniach Zdrowia Psychicznego,

- 16 osób dorosłych i 18 dzieci z Olsztyna i powiatu olsztyńskiego uczestniczyło w 15 godz. zajęć sportowo – rekreacyjnych oraz w konsultacjach psychologicznych (5godz.), warsztatach dla rodziców, 5 godz. zajęciach wychowawczo-socjoterapeutycznych, 16 godz. nauce pływania oraz 6 godz. treningu na kręgielni,

- dla pacjentów szpitala dziecięcego w Olsztynie przebywających długotrwale w szpitalu zorganizowano 25 spotkań, w tym: warsztaty, zajęcia oddziałowe, międzyoddziałowe, zajęcia wychowawcze, dydaktyczne i sportowe w celu alternatywnego spędzania wolnego czasu. Służyło to nawiązaniu bezpośrednich relacji z rówieśnikami, przeciwdziałaniu uzależnieniom od telefonu, TV, komputera oraz zagrożeń wynikających z częstego korzystania z tych mediów oraz poprawiło relacje opiekunów z dziećmi,

- na terenie powiatu bartoszyckiego dla 15 osób niepełnosprawnych zorganizowano sesje psychologiczno-coachingowe 12 godz., fotograficzne. Powstało 15 portretów w formacie A4 i 15 portretów wystawowych. Osoby niepełnosprawne intelektualnie w trakcie sesji fotograficznych wcielały się w postaci bohaterów za pomocą ubioru, ozdób i makijażu. Taka forma udziału w sesjach była dla nich formą terapii a dla pozostałych próbą zrozumienia i akceptacji osób niepełnosprawnych intelektualnie,

- około 120 – 150 osób chorych na chorobę Parkinsona i ich rodzin, mieszkańców miasta i powiatu giżyckiego uczestniczyło łącznie w 3 spotkaniach terapeutycznych z tańcem i ruchem. W trakcie terapii zajęciowej zorganizowano wyjście do kina i inne spotkania integracyjne,

- na terenie Olsztyna dla rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin zorganizowano punkt konsultacyjny z logopedii, integracji sensorycznej, fizjoterapii i psychologii. Odbyło się 69 spotkań, w tym: po 17 z logopedii, integracji sensorycznej i fizjoterapii i 18 spotkań z psychologiem. Ze wsparcia skorzystało 10 rodzin posiadających dziecko z zespołem Downa lub inną niepełnosprawnością, Rodzice uczestniczący w projekcie pozyskali opiekę psychologiczną oraz wiedzę na temat rehabilitacji dziecka z ZD i innymi niepełnosprawnościami, poprawę sprawności ruchowej dzieci oraz wzrost umiejętności w wielu sferach życiowych dzieci i swoich,

- Stowarzyszenie zwykłe Olsztyn 2.0 zrzeszające w swoich szeregach młodych ludzi dla mieszkańców województwa i młodzieży uczącej się, przeprowadziło promocję zdrowego trybu życia poprzez kampanię społeczną pt. „1/3 ŻYCIA”. Wyprodukowano film informujący o problemach ze snem i promujący akcję, na platformach Facebook oraz Instagramie pojawiały się infografiki z krótkimi tekstami, które miały zachęcić do zgłębiania się w temacie problemów ze snem, poprzez przeczytanie artykułu na dedykowanej stronie internetowej. Przeprowadzono konkurs zachęcający do włączenia się w kampanię, w LO I w Olsztynie stworzono pokój wypoczynku dla uczniów oczekujących na kolejne zajęcia. Akcja i film dotarły do ok. 200 tys. osób.

* Cel szczegółowy IV: **Zwiększenie skuteczności edukacji w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym, w tym wirusem HIV i zachorowaniu na AIDS:** - 1 organizacja prowadziła działania z tego zakresu:

- na terenie całego województwa Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy PCK oraz oddziały rejonowe przeprowadziły 123 akcji poboru krwi wspólnie ze stacją krwiodawstwa, wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną dotyczącą krwiodawstwa (każda akcja 1-2 dni). Promocją objęto 5503 osoby a pośrednio akcje dotarły do ok. 8 tys. osób. Wydano 832 legitymacje po oddaniu 5/6 litrów krwi, 383 legitymacje po oddaniu 10/12 litrów krwi oraz 301 legitymacji po oddaniu 15/18. Zorganizowano 2 spartakiady, w szkołach przeprowadzono „Akcje Młoda Krew” oraz happening z okazji Światowego Dnia HIV/AIDS. Promocja krwiodawstwa ukazała się w mediach: GO, radiu, Olsztyn 24 com, TV3 Olsztyn, radio plus.

* Cel szczegółowy V: **Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki zdrowego starzenia się – 4 organizacje prowadziły działania z tego zakresu:**

- na terenie Morąga Uniwersytet III Wieku zorganizował wykład o tematyce prozdrowotnej dla seniorów, 34 zajęcia o charakterze ruchowym (basen, joga, pilates) spartakiadę, w której uczestniczyły organizacje pozarządowe z okolicznych miejscowości z grupą niepełnosprawnych fizycznie, z projektu skorzystało ponad 200 osób, pozyskano nowych słuchaczy uniwersytetu,

- na terenie powiatu elbląskiego przeprowadzono wojewódzką konferencję pn. „Zdrowe i aktywne starzenie się w aspekcie szukania znaczenia i planowania przyszłości”. W konferencji brali udział przedstawiciele Uniwersytetów Trzeciego Wieku z województwa i mieszkańcy miasta. Tematy poruszane na konferencji dotyczyły starzenia się w aspekcie szukania znaczenia i planowania przyszłości oraz seksualności w wieku senioralnym. Do promocji projektu wyprodukowano plakaty i rozesłano ok. 100 zaproszeń oraz promowano konferencję na stronie internetowej i telewizji regionalnej,

- na terenie Iławy zrealizowano projekt pn. „Dzienne Centrum Aktywności”, w ramach którego odbyło się 140 godz. aktywnej rekreacji, hydroterapii i masaży leczniczych, zajęcia edukacyjne z pielęgniarką oraz przeprowadzono konkurs na najlepszą frekwencję i zaangażowanie. W zadaniu uczestniczyło 60 osób, w tym 30 po 65 r. ż i 30 z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym,

- dla seniorów z Giżycka i okolic realizowano projekt pn. „Wielopoziomowy trening fizyczny seniorów na pływalni”. W trakcie ćwiczeń w wodzie pod kierunkiem profesjonalnego instruktora seniorzy rehabilitowali się, aby w miarę możliwości funkcjonować w społeczeństwie. W zadaniu uczestniczyło 220 osób.

* Cel szczegółowy VI: **profilaktyka chorób układu krążenia i oddechowego - 3 organizacje prowadziły bezpośrednie działania z tego zakresu:**

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Morągu realizował zadanie pn. „Z sercem dla serca” dla 20 uczestników terapii zajęciowej. W ramach zadania odbyło się 6 godz. zajęć z dietetykiem, 12 godz. zajęć na basenie, 24 godz. zajęć na siłowni, 24 godz. zajęć z nordic walking;

- Ochotnicza Straż Pożarna w Barczewie zorganizowała „Ogólnopolskie Mistrzostwa w Ratownictwie w Ramach Kwalifikowalnej Pierwszej Pomocy Barczewo 2019”, które trwały 3 dni. Uczestniczyło w nich 31 drużyn ratowniczych z całego kraju, w tym 128 zawodników, 95 wolontariuszy i 30 osób towarzyszących, odbyły się 24 konkurencje zwiększające doświadczenie ratowników i poszerzających wiedzę z zakresu pierwszej pomocy,

- Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy PCK zorganizował Rejonowe Mistrzostwa Pierwszej Pomocy, w których uczestniczyło 10 drużyn z Olsztyna i powiatu olsztyńskiego – tj. 109 osób (71 zawodników, 16 sędziów i 22 wolontariuszy), informacja dotarła do 7 687 odbiorców przez media społecznościowe. Z kolei w XXVI Mistrzostwach Okręgowych Pierwszej Pomocy udział wzięło 8 drużyn z województwa i 1 drużyna z Niemieckiego Czerwonego Krzyża w Szwerin, łącznie uczestniczyło 89 osób

(55 zawodników, 14 sędziów, 20 wolontariuszy). Obydwie akcje były promowane zarówno w mediach społecznościowych, jak i lokalnej prasie i telewizji.

Osiągnięte wskaźniki wskazane w programie współpracy na rok 2019:

- propagowanie zdrowego stylu życia, profilaktyka wad postawy i nadwagi – 7/3432
- profilaktyka chorób nowotworowych – 4/3291
- zwiększenie skuteczności edukacji i promocji zdrowia psychicznego – 11/22397
- zwiększenie skuteczności zapobiegania zakażeniom wirusem HIV i zachorowaniu na AIDS – 1/7796
- zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki zdrowego starzenia się – 4/526
- profilaktyka chorób układu krążenia i oddechowego – 3/5763

W ramach realizowanych zadań zleconych organizacjom pozarządowym w roku 2019 w zakresie **Priorytetu III Rozwój kultury fizycznej** osiągnięto podane niżej wskaźniki (w odniesieniu do zaplanowanych w programie współpracy na rok 2019). Lista zadań przekazanych do realizacji znajduje się w *Załączniku nr 2* do sprawozdania.

Celem ogólnym działań realizowanych w tym zakresie było: *Upowszechnianie i popularyzowanie aktywności fizycznej wśród mieszkańców województwa.*

Osiągnięte wskaźniki:

Cel 1.

Upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej w różnych środowiskach i grupach społecznych.

- 1) % **gmin**, z których szkoły biorą udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym (z uwzględnieniem podziału na 3 kategorie: I – igrzyska dzieci – ur. w 2006 r. i młodsi; II – igrzyska młodzieży szkolnej – ur. w latach 2003-2005; III – Licealiada – ur. w 1999 r. i młodsi): kat. I – 66 %, kat. II – 45 %, kat. III – 38 %. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano odpowiednio co najmniej: 55%, 35%, 30%).
- 2) % **szkół** z województwa biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym (z uwzględnieniem podziału na 3 w/w/ kategorie: kat. I – 73 %, kat. II - 49 %, kat. III - 50 %. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano odpowiednio co najmniej: 55 %, 30 %, 30 %).
- 3) **liczba uczniów (osobo/starty)** biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym (z uwzględnieniem podziału na 3 w/w/ kategorie):: kat. I – 14 000, kat. II - 7 000, kat. III – 7 500. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano odpowiednio co najmniej: 12 000, 7 000, 6 000).
- 4) **liczba imprez** sportowych dla dzieci i młodzieży realizowanych w ramach programów i inicjatyw organizowanych na boiskach „Orlik“: 53 imprezy (w roku 2018 – 55). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 40 imprez).
- 5) **liczba uczestników** biorących udział w realizacji programów i inicjatyw dotyczących organizacji zajęć i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży organizowanych na boiskach „Orlik“: 2.700 uczestników (w roku 2018 – 2.500). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 2 000 uczestników).
- 6) **liczba dzieci i młodzieży** biorąca udział w programach – liczba dzieci z klas I-III szkół podstawowych z województwa warmińsko-mazurskiego biorąca udział w projekcie powszechnej nauki pływania - udział wzięło 2 270 uczniów (w roku 2018 – 3 204). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 500 dzieci).
- 7) **liczba imprez i zawodów** sportowych organizowanych w ramach międzyuczelnianej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym: 24 imprezy (w 2018 r. – 24 imprezy) – WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 22 imprezy).
- 8) **liczba uczestników** biorących udział w międzyuczelnianej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym: 1000 uczestników (w roku 2018 udział wzięło 1.000 uczestników). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 900 uczestników).

- 9) **liczba imprez i zawodów** sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast – 52 imprezy i zawody sportowe (w roku 2018 zorganizowano 44 masowe imprezy sportowe). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 40 imprez i zawodów sportowych).
- 10) **liczba uczestników** biorących udział w imprezach i zawodach sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast, z uwzględnieniem podziału na dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe – ok. 20 000 uczestników, w tym: 10 000 osoby dorosłe oraz 10 000 dzieci i młodzieży (w roku 2018 udział wzięło 18.900 osób). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 15 tys. uczestników).
- 11) **liczba gmin** biorąca udział w imprezach i zawodach sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast - 79 gmin (w 2018 r. – 78 gmin). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 70 gmin).
- 12) **liczba imprez masowych** oraz zawodów sportowych o zasięgu wojewódzkim – 33 imprez o zasięgu wojewódzkim (w roku 2018 – 27 imprez). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 5 imprez masowych).
- 13) **liczba uczestników** biorących udział w imprezach masowych oraz zawodach sportowych o zasięgu wojewódzkim w środowisku osób niepełnosprawnych - 1067 osób (w roku 2018 – 831). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 250 uczestników).
- 14) **liczba osób** biorąca udział w zaproponowanych inicjatywach i formach aktywności ruchowej w wojewódzkich imprezach sportowo-rekreacyjnych dla seniorów (w ramach *Warmińsko-Mazurskiej Senioriady – Wydminy 2019*, zawodach *Turnieju Golfowego Warmia-Mazury Golf Senior Open 2019 i Akademia Golfowa dla Seniorów oraz Mistrzostw Nestorów Warmii i Mazur w Szachach Szybkich, projektu „Aktywny Senior w ATAKU” Prelekcje, promocja aktywności fizycznej, zajęcia sportowo-rekreacyjne, organizacja turniejów i impreze sportowo-rekreacyjnych dla osób starszych z województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r.”* oraz *„I Regionalnych Zawodów Nordic Walking Województwa Warmińsko-Mazurskiego*) udział wzięło 490 osób (w roku 2018 – 382 uczestników). Wskaźnik został osiągnięty (zakładano co najmniej 400 uczestników).

Cel 2.

Przygotowanie i udział zawodników z regionu w krajowym i międzynarodowym współzawodnictwie sportowym.

- 1) **liczba zawodników** objętych szkoleniem w kategorii młodzik, junior i młodzieżowiec: - 390 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej młodzików (w roku 2018 – 393 młodzików), 128 zawodniczek/zawodników w ramach kadry wojewódzkiej junior młodszy, 87 zawodniczek/zawodników w ramach kadry wojewódzkiej junior (w roku 2018 – 215 juniorów i juniorów młodszych) oraz 23 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej młodzieżowca (w roku 2018 – 26 młodzieżowców). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano odpowiednio co najmniej: 350, 100, 80, 20).
- 2) **liczba punktów** zdobytych przez reprezentantów województwa w rywalizacji sportowej, organizowanej przez właściwe dla danej dyscypliny polskie związki sportowe w dyscyplinach objętych ogólnopolskim systemem sportu młodzieżowego: łącznie 5 620,97 punktów. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 5 500 punktów).
- 3) **% zawodników** zakwalifikowanych do wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego, którzy zdobyli medale i punktowali w zawodach ogólnopolskich (organizowanych przez polskie związki sportowe) i międzynarodowych (organizowanych przez międzynarodowe federacje) lub posiadają minimum drugą klasę sportową (nadaną przez polskie związki sportowe) w poszczególnych dyscyplinach sportowych: 82,64 % (w roku 2018 – 74,4 %). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 80 %).
- 4) **% zawodników** zakwalifikowanych do wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego, w sportach zespołowych (piłka nożna), którzy uczestniczyli w rozgrywkach organizowanych przez polskie związki

sportowe na szczeblu co najmniej wojewódzkim: 100% (zakładano: co najmniej 90 %). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY

- 5) **liczba zawodników** biorąca udział w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych – 197 zawodników (w 2018 r. – 154 zawodników). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 30 zawodników).
- 6) **liczba zawodów** ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych, w których wezmą udział reprezentanci województwa – 28 zawodów ogólnopolskich i międzynarodowych (w roku 2017 – 36 zawodów). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 25 zawodów).
- 7) **liczba zawodników** województwa zakwalifikowanych do udziału w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy – do igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata i Europy zakwalifikowało się 21 zawodników z województwa warmińsko-mazurskiego (w 2018 r. – 18 zawodników). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 6 zawodników).
- 8) **liczba punktów** zdobytych przez reprezentantów województwa środowiska wiejskiego i małych miast w ogólnopolskim współzawodnictwie dzieci i młodzieży: 1 705 punktów (w 2018 r. – 1 758,99 punktów). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 1 500 punktów).
- 9) **Liczba zawodników** ze środowiska wiejskiego i małych miast objętych szkoleniem – 302 zawodników (nowy wskaźnik) – zakładano co najmniej 250. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY

Cel 3.

Promowanie kultury fizycznej poprzez ciekawe inicjatywy i znaczące dla województwa wydarzenia sportowe.

- 1) **liczba regionów partnerskich** województwa warmińsko-mazurskiego, z którymi realizowano współpracę w ramach przedsięwzięć z zakresu sportu: 5 regionów. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 2 regiony).
- 2) **liczba projektów** z zakresu sportu zrealizowanych w ramach współpracy województwa warmińsko-mazurskiego z regionami partnerskimi: 8 projektów (w roku 2018 - 8 projektów). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 8 projektów).
- 3) **liczba imprez sportowych** o zasięgu wojewódzkim i krajowym zorganizowanych przy wsparciu samorządu województwa - 26 imprez (w roku 2018 - 25). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 10).
- 4) **liczba uczestników** biorących udział w imprezach o zasięgu wojewódzkim i krajowym zorganizowanych przy wsparciu samorządu województwa – przeszło 5200 czynnych uczestników (w roku 2018 – średnia 4200). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 500).

W 2019 r. w ramach zadania *Rozwój kultury fizycznej* wpłynęła 1 oferta w trybie pozakonkursowym, która została wybrana do realizacji: Olimpiady Specjalne Polska Oddział Regionalny Warmińsko-Mazurskie, Łupki - „Bawmy się- Mikołajki na sportowo”.

W ramach **Priorytetu IV Integracja europejska i współpraca międzynarodowa** zlecono organizacjom pozarządowym zadania w zakresie integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami - wymienione w *Załączniku nr 2* do sprawozdania. W ich zakresie:

- 1) **Akademia Trzeciego Wieku przy Miejskim Ośrodku Kultury w Olsztynie** zorganizowała XIII Europejskie Spotkanie Integracyjne Polskich UTW „Trzynastego nawet w grudniu jest wiosna”, a w ich zakresie zajęcia edukacyjno-szkoleniowe i integracyjne dla Polaków i Polonii z m.in. Litwy, Ukrainy, Białorusi i Rosji. Wydarzenie przyczyniło się do wzmocnienia kontaktów i współpracy z Polonią i Polakami zza wschodniej granicy oraz do podtrzymania i upowszechnienia tradycji narodowej, pielęgnowania polskości, rozwoju świadomości obywatelskiej i kulturowej. Celem inicjatywy

w perspektywie wieloletniej jest budowa lokalnych, aktywnych społeczności obywatelskich we wszystkich grupach wiekowych od młodzieży szkolnej poprzez osoby dorosłe, aż po seniorów. W spotkaniach wzięło udział 86 gości z zagranicy, w tym: z Litwy (31 osób), Ukrainy (19 osób), Białorusi (17 osób), Rosji (4 osoby), Austrii (6 osób), Rumunii (3 osoby), Kazachstanu (4 osoby), Wielkiej Brytanii (2 osoby) oraz 12 osób z polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku (Olsztyn, Warszawa, Szczecin, Nowe Miasto Lubawskie, Białystok).

- 2) **Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Aniołowo** zrealizowało zadanie „ANIOTHELO – Aktywni we wspólnej Europie”. Projekt stanowił kontynuację wieloletniej współpracy z francuskim Departamentem Côtes d’Armor. Wspólne działania służącej mają rozwijaniu postaw obywatelskich poprzez uczestnictwo w różnorodnych formach współpracy.

W ramach projektu zorganizowano sześciodniową wizytę studyjną w Merostwie Saint Thelo dla ponad trzydziestoosobowej grupy mieszkańców Aniołowa i aktywnych osób z sąsiednich stowarzyszeń, Lokalnej Grupy Działania i sołectw z województwa, przedstawiciela społeczności ukraińskiej oraz pasłeckiej szkoły podstawowej. Program zadania obejmował warsztaty i występy taneczne, kuglarskie, kulinarne i plastyczne. Zadanie przyczyniło się do pogłębienia partnerstwa między społecznościami Bretanii oraz Warmii i Mazur, zwiększenia wiedzy uczestników o Unii Europejskiej, funkcjonowaniu wiosek tematycznych oraz podniesieniu wiedzy o roli kobiet w życiu społecznym.

- 3) **Stowarzyszenie Kulturalne Viva Art** zrealizowało zadanie pt. „13. Międzynarodowe Spotkania Artystyczne.” - cykliczny, cieszący się międzynarodową popularnością projekt umożliwiający osobom niepełnosprawnym sprawdzenie swoich umiejętności oraz kontakt z szeroką widownią złożoną zarówno z osób sprawnych jak i niepełnosprawnych. W programie wydarzenia znalazły się: pokaz filmów fabularnych i dokumentalnych, 2 wystawy, 11 prezentacji scenicznych. W spotkaniach uczestniczyło 120 bezpośrednich uczestników i 800 odbiorców prezentacji scenicznych i wystaw. W wydarzeniu uczestniczyli goście z Litwy, Rosji, Słowacji, Finlandii. Prezentowano wystawy artystów z Danii i Estonii.
- 4) **Stowarzyszenie Jantar** zrealizowało projekt Międzynarodowy Festiwal Tańca Baltic Cup. Projekt jest jedną z największych imprez tanecznych w Polsce, od lat gości na elbląskich parkietach najlepszych tancerzy ze ścisłej, światowej czołówki. Zawodnicy rywalizują o Puchar Bałtyku w wielu kategoriach wiekowych. W festiwalu wzięły udział pary taneczne z takich krajów świata jak m.in. Rosja, Ukraina, Kazachstan, Estonia, Szwecja, Białoruś, Izrael, Niemcy, Malta, Łotwa, Anglia, Słowacja, Cypr, Włochy, Austria, Dania i Czechy. W festiwalu udział wzięło 700 tancerzy reprezentujących 113 klubów tańca z 21 krajów. W jego ramach zorganizowano 6 różnych działań kulturalno-tanecznych.
- 5) **Stowarzyszenie „Polskie Miasta Cittaslow”** otrzymało dofinansowanie na realizację zadania „Dajmy się poznać – europejski dorobek miast Cittaslow”. W ramach zadania został zorganizowany event, podczas którego zaprezentowano potencjał i dorobek polskich miasteczek Cittaslow. Wydarzenie odbyło się w siedzibie władz międzynarodowych Cittaslow we Włoszech, podczas Zgromadzenia Ogólnego. Uczestniczyli w nim przedstawiciele sieci krajowych z Francji, Belgii, Holandii, Norwegii, Hiszpanii, Włoch, Korei Południowej, Chin, Japonii, Północnego Cypru, USA, Kanady Australii, Wielkiej Brytanii – w sumie 300 osób – odbiorców prezentacji. Uzupełnieniem prezentacji było przygotowanie materiałów promocyjnych dotyczących aktualnego statusu Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow. Realizacja projektu była promowana za pomocą narzędzi internetowych.
- 6) **Olsztyński Uczniowski Klub Sportowy „Naki”** zrealizował projekt VII Europejskie Warsztaty Sportowo-Integracyjne 2019. W ramach zadania zaproszono drużynę piłkarską (FK Kaliningrad) z Obwodu Kaliningradzkiego, która razem z drużyną z Warmii i Mazur wzięła udział w serii testów sportowo-fizjologicznych oceniających wytrzymałość młodych piłkarzy. Obie drużyny (24 osoby) wzięły udział w turnieju piłkarskim Warmia Mazury CUP, w którym obok drużyn z Warmii i Mazur wzięły udział zespoły z Francji.
- 7) **Fundacja Borussia** zrealizowała projekt pod nazwą „Regiony bez granic – warsztaty młodzieżowe”. W ramach zadania młodzież z wybranych szkół z województwa wzięła udział w spotkaniach i warsztatach poświęconych wybranym aspektom kultury, historii i współczesności regionów

partnerskich województwa – Obwodu Rówieńskiego i Departamentu Côtes d’Armor – poprzez zajęcia interaktywne. Projekt przyczynił się do budowania dialogu międzykulturowego, wymiany doświadczeń i edukacji młodzieży, popularyzacji Wolontariatu Europejskiego jako czynnika wzbogacającego lokalną społeczność, przedstawieniu możliwości rozwojowych, jakie wolontariat daje młodym ludziom. W 6 warsztatach tematycznych wzięło udział 15 - 30 osób w wieku od 14 do 19 lat. W dwóch spotkaniach otwartych z twórcami z regionów partnerskich województwa uczestniczyło łącznie 100 osób.

- 8) **Stowarzyszenie gmin „Polskie zamki gotyckie”** zrealizowało zadanie pod tytułem Partnerstwo wschodnie – rozwijanie kontaktów i współpracy pomiędzy społeczeństwami. W ramach projektu zorganizowano seminarium dyskusyjne pn. „Partnerstwo wschodnie – rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami” z udziałem podmiotów reprezentujących sektor publiczny, prywatny, organizacje pozarządowe, z udziałem przedstawicieli z Polski, Białorusi, Kazachstanu, Federacji Rosyjskiej oraz Armenii. W seminarium udział wzięło 99 uczestników. Drugim działaniem było przygotowanie historycznej gry dydaktycznej w wersji polskiej i rosyjskiej. W grze wzięli udział wybrani mieszkańcy Warmii i Mazur oraz goście zagraniczni łącznie 43 osoby.
- 9) **Fundacja dla Rodaka** otrzymała dotację na realizację projektu „Integracja dla Rodaka”. Zadanie polegało na zorganizowaniu cyklu otwartych działań animacyjno-integracyjnych w formie warsztatów dla dzieci, młodzieży i dorosłych z Kazachstanu, Ukrainy, Białorusi, Turkmenistanu, Mołdawii i Szwecji, zrealizowanych podczas wakacyjnego pobytu letniego w ramach akcji „Wakacje dla Rodaka, edycja III”. W warsztatach wzięło udział w sumie 110 uczestników.
- 10) **Oddział Warmińsko-Mazurski Stowarzyszenia Wspólnota Polska** zrealizował projekt „W kręgu polskiej tradycji – wigilijne i szkoleniowo-edukacyjne spotkanie z działaczami polskimi i polonijnymi z krajów ościennych”. W ramach projektu zorganizowano spotkania wigilijne i zajęcia edukacyjno-szkoleniowe dla środowisk polonijnych z Litwy, Łotwy, Białorusi i Rosji w celu wzmocnienia kontaktów i współpracy między Polonią i Polakami zza wschodniej granicy i mieszkańcami województwa warmińsko-mazurskiego. W programie przewidziano spotkania uczestników, zajęcia i warsztaty edukacyjno-szkoleniowe, tradycyjną wieczerzę wigilijną i uczestnictwo w mszy koncelebrewanej z homilią świąteczno-patriotyczną i oprawą muzyczną chóru „Ojczyzna”. W uroczystej wieczerzy wigilijnej zrealizowanej w ramach projektu uczestniczyło 148 osób, w tym 78 gości z zagranicy..
- 11) **Ochotniczą Straż Pożarną w Tuławkach** zrealizowała projekt „Poznaj swojego sąsiada – Wymiana młodzieży ukraińskiej i polskiej 2019”. W ramach zadania zorganizowano wakacyjny pobyt dla dzieci z Ukrainy, podczas którego uczestnicy integrowali się ze swoimi polskimi rówieśnikami. Biorące udział w projekcie dzieci uczestniczyły w zajęciach kulturalnych i edukacyjnych. Uczestnicy z Polski i Ukrainy poznali kulturę i historię obojga narodów, obyczaje, zasady obowiązujące w szkołach, wzięli udział w ogniskach integracyjnych oraz poznali region i jego zabytki. Beneficjentami projektu była grupa 25 dzieci z Ukrainy i 20 osobowa grupa dzieci polskich.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

- 1) liczba ofert realizacji zadań z zakresu integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami złożonych przez organizacje pozarządowe (plan: 22) – 18
- 2) Liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym przez Samorząd Województwa (12) – 11
- 3) Liczba partnerów zagranicznych uczestniczących w realizacji zadań (plan: 60) – 56
- 4) Liczba dofinansowanych zadań wpisujących się w priorytety określone w uzasadnieniu priorytetu (plan: 10) – 10

W 2019 r. w ramach **Priorytetu V Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta** nie były zlecane zadania organizacjom pozarządowym – nie została złożona żadna oferta w tym zakresie.

Organizacje pozarządowe województwa warmińsko-mazurskiego zdecydowanie najczęściej składają oferty w zakresie **Priorytetu VI Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego**. Celem podejmowanej

współpracy był **wzrost aktywności mieszkańców regionu jako twórców i odbiorców kultury**. W roku 2019 po raz pierwszy realizowano zadania wynikające z **Programu wsparcia rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025**, uchwalonego przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego 10 lipca 2018 r. (Uchwała Nr 30/654/18/VI).

Jednym z działań było zlecenie zadań organizacjom pozarządowym przyczyniających się do:

- 1) Wzrostu poziomu uczestnictwa w kulturze - organizacja przedsięwzięć mających szczególne znaczenie dla rozwoju aktywności kulturalnej i integracji społeczności regionu;
- 2) Polepszenia jakości znaczących wydarzeń kulturalnych – wspieranie przedsięwzięć o najważniejszych walorach artystycznych, projektów o znacznym oddziaływaniu i rozpoznawalności;
- 3) Budowy dialogu międzykulturowego - w tym zachowanie i rozwój kultury mniejszości narodowych i etnicznych;
- 4) Pobudzenia twórczej aktywności i kreatywności uczestników – wsparcie działań edukacyjno--animacyjnych;
- 5) Ochrony dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem niematerialnego dziedzictwa regionu;
- 6) Wzmocnienia tożsamości i indywidualności kulturowej regionu ze szczególnym uwzględnieniem działań zmierzających do wzrostu świadomości regionalnej;
- 7) Tworzenia i rozwijania partnerstw wewnątrz i międzysektorowych wzmacniających kapitał społeczny regionu.

W roku 2019 w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa zrealizowano 52 zadania roczne oraz zawarto 5 umów na zadania wieloletnie (łącznie realizowano 9 umów na zadanie dot. wydania publikacji spełniających wysokie standardy merytoryczne i redakcyjne, realizowane w trybie wieloletnim, ze względu na złożoność tematyczną). Łączna kwotę dofinansowania wszystkich zadań to **420 000 zł**.

Wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie Priorytetu VI:

Wskaźniki wymienione w opisie priorytetu	określone w PW2019	zrealizowane w 2019
Liczba przedsięwzięć zrealizowanych przy wsparciu finansowym samorządu województwa	max 45	52
Liczba przedsięwzięć o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym	max 40	43
Liczba przedsięwzięć realizowanych w środowisku wiejskim i małomiasteczkowym	min 5	9
Liczba projektów mobilizujących do aktywnego uczestnictwa w kulturze	min 40	49
Liczba projektów z obszaru dziedzictwa kulturowego, w tym niematerialnego	min 5	10
Liczba projektów popularyzujących dziedzictwo kulturowe w tym z użyciem nowych technologii np. digitalizacje, aplikacje	min 3	1
Liczba projektów wykorzystujących elementy kultury ludowej	min 3	4
Liczba przedsięwzięć z zakresu animacji i edukacji kulturalnej	min 5	11
Liczba przedsięwzięć prezentujących kulturę mniejszości narodowych i etnicznych	min 8	10
Liczba przedsięwzięć w obszarze współpracy międzykulturowej	min. 3	5
Liczba przedsięwzięć wpływających na zwiększenie świadomości regionalnej	max 10	10
Liczba projektów partnerskich	min. 1	0
Liczba przedsięwzięć w obszarze współpracy międzypokoleniowej	min. 4	4
Liczba wydawnictw (z wyłączeniem publikacji książkowych) i ich	min. 1	3

nakład ogółem		
Liczba projektów innowacyjnych	min. 1	2
Liczba festiwałów o zasięgu regionalnym	min. 5	10
Liczba konferencji tematycznych	max 5	2
Liczba konkursów angażujących społeczność lokalną w szczególności dzieci i młodzież	min. 2	12
Liczba przedsięwzięć skierowanych/ angażujących seniorów	min. 5	4

Kolejne zadania zlecono w zakresie **Priorytetu VII Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego**.

W 2019 r. zrealizowano 5 działań z zakresu edukacji ekologicznej, 3 działania z zakresu działań interwencyjnych w celu wyeliminowania zagrożeń związanych ze środowiskiem przyrodniczym oraz 1 działanie z zakresu działań na rzecz zachowania walorów krajobrazowych i przyrodniczych w województwie warmińsko-mazurskim.

W ramach działań edukacyjnych:

- 1) **Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Ziemi Elbląskiej w Elblągu** zrealizowało projekt „Spotkania w Ptasim Ogrodzie”, w ramach którego prowadzono zajęcia terenowe, warsztaty i wykłady oraz wydano 3 przewodniki: z roślinami oraz ptactwem występującymi w Ptasim Ogrodzie oraz o pobliskim Parku Planty;
- 2) **Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich** zrealizowała projekt „II Warmińsko-Mazurski Kongres Elektromobilności”, w ramach którego zorganizowano kongres mający na celu szersze rozpropagowanie zagadnienia elektromobilności i uświadomienie mieszkańcom Warmii i Mazur oraz turystom znaczenia wykorzystywania alternatywnych źródeł energii;
- 3) **Łyńskie Centrum Rozwoju „Alna”** zrealizowało „Projekt edukacyjny, mobilizujący lokalną społeczność do angażowania się w ochronę reliktoowego gatunku żółwia błotnego na południu powiatu nidzickiego wraz z powstaniem filmu edukacyjnego pt. „Bajka o żółwiu z Mazur”. Celem zadania było zaktywizowanie lokalnej społeczności, aby trwale zaangażowała się w ochronę środowiska naturalnego.
- 4) **Fundacja Rozwoju Regionów** przez zadanie „Ekosocęstwo” zorganizowała kampanię edukacyjną skierowaną do wszystkich sołectw województwa warmińsko-mazurskiego dotyczącą zbiórki elektrośmieci;
- 5) **Fundacja „Moda na Warmię i Mazury”** zrealizowała projekt „Wpław przez Warmię”, w ramach którego wyprodukowany został cykl 3 odcinków filmu poświęconego walorom przyrodniczym i turystycznym jezior powiatu olsztyńskiego.

W ramach działań interwencyjnych w celu wyeliminowania zagrożeń związanych ze środowiskiem przyrodniczym:

- 1) **Ochotnicza Straż Pożarna w Trelkowie** zrealizowała projekt pn.: „Na ratunek przyrodzie”, w ramach którego zakupiono niezbędny sprzęt do działań na wodzie w celu ograniczenia zagrożenia związanego ze środowiskiem przyrodniczym;
- 2) **Fundacja na Rzecz Rozwoju Polski Północno Wschodniej IDEA** zorganizowała spływ kajakowy połączony z akcją zbierania śmieci i przeprowadzeniem działań edukacyjnych w ramach zadania „Eko spływ II”;
- 3) **Giżyckie Stowarzyszenie BRAT KOT** w ramach zadania „Program Kociętnik edycja 2019 (1.01.2019 – 31.12.2019) zajmowało się leczeniem, karmieniem, pielęgnowaniem, sterylizowaniem oraz oddawaniem do adopcji kotów z okolic Giżycka.

W ramach działań na rzecz zachowania walorów krajobrazowych i przyrodniczych w województwie warmińsko-mazurskim:

Fundacja Zwierzętom w Potrzebie zrealizowała zadanie „Ochrona gatunków zagrożonych w woj. warmińsko-mazurskim poprzez zakup inkubatora dla osesków jeży oraz karmy dla podopiecznych ośrodka”, w ten sposób przyczyniając się do czynnej ochrony zwierząt chronionych.

Wskaźnik: liczba zrealizowanych inicjatyw mających na celu poprawę ochrony przyrody i środowiska w województwie warmińsko-mazurskim - co najmniej 2 inicjatywy, został osiągnięty: zrealizowano 9 inicjatyw.

W obszarze **Priorytetu VIII Rozwój turystyki** osiągnięto następujące wskaźniki poprzez realizację zadań zleconych organizacjom pozarządowym:

Celem ogólnym zadań realizowanych w tym obszarze jest: maksymalne i dynamiczne wykorzystanie potencjału turystycznego województwa warmińsko-mazurskiego. Zadania zlecone organizacjom pozarządowym zrealizowane były w ramach zadań rocznych oraz zadań dwuletnich (2018-2019). Zadania roczne to:

- 1) wsparcie innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju turystyki realizowanych przez społeczności lokalne oraz partnerstwa, wpisujących się w Strategię Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025 – zadanie realizowane przez Fundację na Rzecz Wspierania Rozwoju Kreatywności oraz Rozwoju Twórczości Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Kreolia-Kraina Kreatywności, Jerutki oraz Fundację dla Rodaka z Olsztyna (oferta wspólna), pt. *Kierunek - Ogród sensoryczno-edukacyjny! Innowacja i kreatywność w turystyce.*
- 2) wdrożenie/rozwój ofert turystycznych Województwa Warmińsko-Mazurskiego opartych na potencjale Produktu Wizerunkowego „Flagowe szlaki kulturowe i przyrodnicze regionu” wymienionego w w/w Strategii – zadanie realizowane przez Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie "Południowa Warmia" z Barczewa pt. *XII Kiermas Tradycji Dialogu i Zabawy*, Fundację Nicolaus Copernicus z Truszczyń - *Noc zaćmienia księżyca*, Stowarzyszenie Gmin Polskie Zamki Gotyckie z Olsztyna - *Szlakiem zamków gotyckich - oferta turystyczna* oraz Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania, Elbląg – zadanie pt.: *Diamenty Krainy Kanału Elbląskiego.*
- 3) wydawanie niekomercyjnych regionalnych publikacji turystycznych oraz opracowań kartograficznych promujących turystykę w województwie warmińsko-mazurskim realizowane przez: Stowarzyszenie „Dom Warmiński” z Lidzbarka Warmińskiego pt.: *Mapa Warmii* oraz Stowarzyszenie Kulturalno-Turystyczne VIATOR z Poznania - *Gry turystyczne -innowacyjne i kreatywne narzędzie zwiększania atrakcyjności turystycznej regionu.*
- 4) działania mające na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności kadr turystycznych, wolontariuszy, turystów oraz mieszkańców – realizowane przez Warmińsko-Mazurską Regionalną Organizację Turystyczną w ramach zadania: *Social media w turystyce na wiele sposobów-szkolenie dla informatorów turystycznych oraz pracowników muzeów Warmii i Mazur, połączone ze study tour Szlakiem Rowerowym Polski Wschodniej Green Velo.*

Z zakresu rozwoju turystyki zrealizowano 8 w/w zadań rocznych na kwotę dotacji łącznie 70 500 zł. Ponad to zrealizowano 1 zadanie w trybie pozakonkursowym.

W zakresie **Priorytetu IX Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych** w roku 2019 wsparto realizację 6 zadań, których celem było zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych. Dotacje celowe przeznaczono na:

- 1) Zapewnienie stanu gotowości ratowniczej w postaci pełnienia stałych dyżurów ratowników i prowadzenie patroli na obszarach wodnych; utrzymanie i funkcjonowanie pracy biura koordynującego działania ratowników, wydatki związane z funkcjonowaniem bazy posterunków ratowniczych, w tym wynagrodzenia, ubezpieczenie ratowników zatrudnionych w organizacjach ratowniczych oraz ratowników - wolontariuszy, sprzętu, mienia, opłaty za media; doposażenie grup ratowniczych, prowadzenie dokumentacji technicznej oraz doskonalenie kadry ratowniczej.
- 2) Prowadzenie działań ratowniczych.

- 3) Organizowanie i prowadzenie szkoleń ratowników wodnych.
- 4) Utrzymanie gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego poprzez głównie konserwację i zachowanie gotowości eksploatacyjnej łodzi, sprzętu, transportu, m.in. naprawa, konserwacja.
- 5) Prowadzenie dokumentacji wypadków.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Olsztyn	Mazurska Ochotnicza Pogotowie Ratunkowe Giżycko	Elbląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	Mazurska Służba Ratownicza Okartowo	OSP Szeligi Jednostka Ratownictwa Wodnego Ełk	PODWODNIK Szkoła Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych	Razem
Liczba ratowników wodnych pełniących całoroczne/całodobowe dyżury	50	20	28	45	35	43	221
Liczba ratowników w organizacji:	410	71	50	67	43	43	684
a) zatrudnionych na etacie	42	20	30	3	35	0	130
b) członkowie społeczni, wolontariusze	368	51	20	64	8	43	554
zakres zrealizowanych szkoleń: szkolenia ratowników wodnych, szkolenia instruktorów wodnych, szkolenia psów ratowniczych wraz z ratownikami	szkolenia ratowników wodnych 10	szkolenia ratowników wodnych 1	szkolenia ratowników wodnych 2	szkolenia ratowników wodnych 1	szkolenia ratowników wodnych 1	szkolenia ratowników wodnych (6) oraz instruktorów ratownictwa wodnego (1) 7	22
Liczba przeszkolonych ratowników wodnych	111	12	23	11	10	77	244
Liczba podejmowanych działań ratowniczych	298	256	125	5	146	65	895
Liczba osób, którym udzielono pomocy	124	940	4	4	2	6	1080
Dodatkowe akcje np. przy reagowaniu i usuwaniu skutków klęsk żywiołowych, o ile takie wystąpiły.	0	0	7	0	0	2	9

Kolejnym priorytetem programu współpracy, w zakresie którego zlecono zadania publiczne Samorządu Województwa jest **Priorytet X Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich**. W roku 2019 dotacji udzielono wyłącznie w trybie otwartego konkursu ofert, na realizację 6 zadań. W wyniku podejmowanych działań osiągnięto następujące wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie priorytetu:

Cel 1: Wspieranie rozwoju wsi tematycznych na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, jako sposobu na pobudzenie aktywności społeczności lokalnych.

Wskaźnik: Liczba przedsięwzięć mających na celu tworzenie lub rozwój wsi tematycznych – założono do 10/ wykonano – 5.

Cel 2: Poprawa estetyki i wizerunku wsi.

Wskaźnik: Liczba inicjatyw mających na celu poprawę estetyki i wizerunku miejscowości – założono do 7/ wykonano - 1.

Cel 3: Wzrost kapitału społecznego i ludzkiego na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego.

Wskaźnik: Liczba inicjatyw wpływających na wzrost kapitału społecznego i ludzkiego na obszarach wiejskich – założono do 5/ wykonano - 0.

W 2019 r. zadania zostały zrealizowane głównie poprzez wsparcie przedsięwzięć lokalnych mających na celu tworzenie i rozwój wsi tematycznych, jako sposobu na pobudzenie aktywności społeczności wiejskich. W mniejszym stopniu organizacje były zainteresowane działaniami z zakresu inicjatyw wpływających na wzrost kapitału społecznego i ludzkiego na obszarach wiejskich.

Zadania publiczne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zlecono i wsparto również w ramach **Priorytetu XI Polityka społeczna**.

W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert dofinansowano realizację 30 zleconych zadań publicznych o łącznej wartości przekazanych dotacji 409 170 zł, w tym:

- 1) **z zakresu pomocy społecznej** dofinansowano realizację 15 zadań zleconych, o łącznej wartości przekazanych dotacji 149 590 zł

W zadaniach dofinansowanych z tego obszaru uczestniczyło **5 829 osób** – mieszkańców naszego regionu.

W ramach zadań zleconych zrealizowano m.in.:

- wspieranie osób samotnych i starszych, w tym aktywności społecznej osób starszych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich,
- wzmacnianie i promowanie integracji międzypokoleniowej,
- organizację w Olsztynie w pierwszej dekadzie października, jednodniowej XII Wojewódzkiej konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, obchodzonego 1 października każdego roku,
- organizację w Olsztynie XXI Wojewódzkiego Festynu Integracyjnego, o zasięgu regionalnym, dla osób niepełnosprawnych pod hasłem „Jesteśmy Razem”,
- wydanie dwóch numerów biuletynu promującego działania realizowane w ramach XXI Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny,
- wspieranie działań na rzecz osób bezdomnych.

- 2) **z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie** dofinansowano realizację 15 zadań zleconych, o łącznej wartości przekazanych dotacji 179 960 zł,

W zadaniach dofinansowanych z tego obszaru uczestniczyło **72 516 osób**.

W ramach zadań zleconych zrealizowano m.in.:

- wspieranie programów aktywizujących i wspierających dzieci i młodzież w nabywaniu umiejętności społecznych, chroniących przed dysfunkcjami,
- organizację wojewódzkich przedsięwzięć promujących „dobre praktyki” z zakresu profilaktyki uzależnień, szczególnie propagowanie działań aktywizujących młodzież w rozwiązywanie problemów społecznych, związanych z uzależnieniami,
- wspieranie programów profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, dotkniętej chorobą alkoholową,

- działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym zorganizowanie i przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej poświęconej przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet w dniach 1 listopada – 10 grudnia 2019 r.,
- podnoszenie kwalifikacji szkolnych profilaktyków, pedagogów i wychowawców, a także dyrektorów szkół w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą (z wykorzystaniem nowoczesnych metod takich jak terapie skoncentrowane na rozwiązaniach) oraz w zakresie realizacji programów rekomendowanych (z wykorzystaniem studium trudnych przypadków),
- programy profilaktyczne z zakresu profilaktyki selektywnej nakierowane na dzieci i młodzież z grup podwyższonego ryzyka.

3) z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, ze środków finansowych PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa, dofinansowano realizację 9 zadań zleconych o łącznej wartości przekazanej dotacji 200 000 zł.

W zadaniach dofinansowanych z tego obszaru uczestniczyło **231 osób**.

W ramach ww. dotacji dofinansowano m.in.: zajęcia rehabilitacyjne grupowe i indywidualne, szkolenia, warsztaty i kursy dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

WSKAŹNIKI:	2019 r.
Objęcie nie mniej niż 2 tys. osób działaniami organizacji pozarządowych, które w 2019 r. otrzymały dotacje z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	78 954
Przekazanie co najmniej 90% środków przeznaczonych na dany rok na dotacje celowe dla organizacji pozarządowych, realizujących zadania z obszaru polityki społecznej, znajdujących się w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	Pomoc społeczna – 99,73% Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 99,98% Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych - 100 % .
Zrealizowanie co najmniej trzech wydarzeń/spotkań/konferencji o zasięgu regionalnym z zakresu polityki społecznej, zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym.	2

Od 2015 r. w programach współpracy z organizacjami pozarządowymi umieszczony jest **Priorytet XII Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży**. Jednym z działań zawartych w jego opisie jest zlecenie realizacji zadania publicznego pn. *Realizacja programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim*. W ogłoszonym przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego otwartym konkursie ofert na jego realizację w roku 2019 wpłynęło 19 ofert (w 2018 r. - 9 ofert, w 2017 – 3, a w 2016 r. – 4). W 2019 r. dofinansowano realizację 6 zadań (w 2018 – 7, w 2017 – 3, a w 2016 wybrano do realizacji 1 zadanie). W roku 2019 ogłaszano konkurs dwukrotnie, z uwagi na to, że oferty w zbyt małym stopniu odpowiadały na standard zadania zamieszczony w ogłoszeniu konkursowym.

W 2019 r. *Program wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim* realizowany był w:

- 1) Mrągowie, gdzie kontynuowano działania na rzecz Mrągowskiego Forum Młodzieży, a także podejmowano kolejne działania na rzecz lokalnej społeczności, podczas których młodzież wykazywała się swoją kreatywnością. Dzięki promocji projektu w mediach społecznościowych,

gdzie na bieżąco zamieszczane są informacje nt. podejmowanych działań, pozyskano kolejne osoby do projektu, który został zwieńczony uroczystą Galą.

- 2) w Elblągu, w którym młodzież wzięła udział w szkoleniach dot. wizażu, rękodzieła oraz z zakresu muzyki czy poruszania się po mediach społecznościowych. Młodzież była również inicjatorem akcji na rzecz osób bezdomnych oraz schroniska dla zwierząt. Realizacja zadania została zwieńczona uroczystą Galą zorganizowaną przez młodzież z projektu dla nich oraz dla mieszkańców miasta.
- 3) w Ornecie, gdzie kontynuowane były zadania i działania rozpoczęte w zeszłorocznym projekcie. Młodzież z chęcią brała udział w debatach, zorganizowała liczne spotkania oraz realizowała własne pomysły np. tematyczny bal karnawałowy, w którym udział wzięła młodzież oraz członkowie Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Ornecie, a także Kolorowy Festiwal Młodości dla mieszkańców Ornety, który miał miejsce w wakacje.
- 4) w Lidzbarku Warmińskim - młodzież kontynuowała działania z zeszłorocznego zadania, które rozwinęło zainteresowania związane m.in. z historią miasta. Chętnie brała udział w warsztatach, debatach a także spotkaniach z przedstawicielami kultury, m.in. Wojciechem Kassem, dzięki czemu podnosiła swoje umiejętności wystąpień publicznych.
- 5) w powiecie olsztyńskim - Oddział Powiatowy Straży Pożarnych RP w Olsztynie utworzył Fundusz Inicjatyw Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Powiatu Olsztyńskiego. Dzięki niemu młodzież wraz z opiekunami wzięła udział w dwudniowym obozie - Spartakiadzie, podczas której to młodzież przejęła obowiązki opiekunów, przygotowała i poprowadziła wszystkie zajęcia. Dzięki temu uczyła się odpowiedzialności, kierowania zespołem, dyscypliny, współdziałania, planowania oraz odpowiedzialności.
- 6) w Biskupcu - Fundacja Kangoor podjęła współpracę z młodzieżą z miejscowego Zespołu Szkół Ogólnokształcących. Uczniowie w trakcie zadania pracowali nad umiejętnościami społecznymi i przedsiębiorczymi. Zrealizowali swój pomysł na zagospodarowanie przestrzeni na terenie szkoły pod swoje potrzeby. Młodzież samodzielnie konstruowała pisma do dyrekcji, zabiegała i zorganizowała wyposażenie sali. Uczestnicy nauczyli się współpracować nie tylko pomiędzy sobą ale też z osobami starszymi, co pozytywnie wpłynęło na ich samoocenę oraz umiejętność prowadzenia podjętych przez siebie działań od początku do końca.

Ponad to zostały zlecone 3 zadania w trybie art. 19a ustawy o dzppio, w wyniku których młodzież działająca w Kętrzyńskim Teatrze Czarno-Białej Strefy Tańca w porozumieniu z Sybirakami ze Związku Sybiraków koło w Kętrzynie zrealizowała spektakl taneczno-teatralny „Kierunek Sybir” – z okazji 80. Rocznicy pierwszej masowej zsyłki Polaków na Sybir, przypadającej 10 lutego 2020 r. Premiera spektaklu odbyła się w Kętrzynie – dla młodzieży i seniorów. W ramach drugiego zadania uzdolniona młodzież z Chóru „Our Voice” (37 osób) doskonaliła swoje umiejętności wokalne uczestnicząc w drugiej edycji Grand Prix Polskiej Chóralistyki w Poznaniu (29.11-1.12.2019). Jeszcze innym zadaniem była realizacja filmu pokazującego różne oblicza wolontariatu i promującego wolontariat na Warmii i Mazurach w celu rozpropagowania tej aktywności wśród młodych ludzi, jako pomysłu na rozwój osobistego potencjału.

Jednym z najnowszych priorytetów współpracy z organizacjami pozarządowymi, utworzonym na wniosek organizacji seniorskich, jest **Priorytet XIV Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**. Prezentuje on zadania skierowane do osób w wieku emerytalnym, mieszkańców naszego regionu, które szczegółowo opisane są w innych priorytetach współpracy.

Celem ogólnym realizowanych w powyższym zakresie zadań było: zwiększenie aktywnego udziału osób w wieku emerytalnym w życiu społecznym, kulturalnym oraz edukacyjnym.

Osiągnięte wskaźniki dot. działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym:

- 1) W zakresie **rozwoju kultury fizycznej** zlecono realizację zadania: **propagowanie i promowanie aktywności fizycznej osób starszych** – poprzez **6 zadań** realizowanych przez 6 organizacji pozarządowych, w których uczestniczyło łącznie **490 osób** (łączna kwota dotacji: **120 000 zł**).

- 2) W zakresie **edukacji, profilaktyki i promocji zdrowia publicznego** zlecono zadanie dot. zwiększenia świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki zdrowego starzenia się – zrealizowano **4 zadania**, w których uczestniczyło łącznie **235 osób** (łączna kwota dotacji: **16 170 zł**).
- 3) W zakresie **pomocy społecznej** zlecono **7 zadań**, w których uczestniczyło **965 osób**; zadania dotyczyły: wspierania aktywności społecznej osób starszych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich, wzmacniania i promowania integracji międzypokoleniowej, organizacji w Olsztynie w pierwszej dekadzie października, jednodniowej XII wojewódzkiej konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, obchodzonego 1 października każdego roku (łączna kwota dotacji: **80 000 zł**). W ramach zadań zleconych: dofinansowano działalność Wojewódzkich Rzeczników Praw Osób Starszych, zrealizowano warsztaty/kursy aktywizujące seniorów, w tym m.in. szkolenia z zakresu wolontariatu dla seniorów, zorganizowano imprezy integrujące środowiska osób starszych oraz spotkania budujące solidarność międzypokoleniową, promowano pozytywny wizerunek seniorów.
- 4) W zakresie **kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego** zlecono **4 zadania**, w których uczestniczyło łącznie **1 806 osób** (łączna kwota dotacji: **21 360 zł**)
- 5) W zakresie **współpracy międzynarodowej** zrealizowano **1 zadanie**, w którym uczestniczyło ok. **100 osób** (kwota dotacji: **10 000 zł**).
- 6) W zakresie **rozwoju sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego** zlecono **1 zadanie**, w których uczestniczyło ok. **100 osób** (kwota dotacji: **10 000 zł**).

Łącznie zrealizowano **23 zadania** (w 2018 – 39) bezpośrednio dedykowanych seniorom (również w zakresie integracji międzypokoleniowej), w których wzięło udział ok. **3 696 osób** (w 2018 – ok. 5 000). Kwota udzielonych dotacji to: **257 530 zł** (w 2018 - 240 180 zł). Należy przy tym podkreślić, że Seniorzy brali udział również w innych zadaniach zleconych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego kierowanych do mieszkańców regionu.

Priorytet V Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego pojawił się w roku 2017 po raz pierwszy. W roku 2019 w wyniku otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych wpłynęło 9 ofert (w 2018 – 5), z czego 7 wybrano do realizacji. W projektach wzięło udział min. 100 osób/projekt. Dzięki podjętym działaniom nastąpił wzrost wiedzy dotyczącej żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim. W związku z czym cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte.

Wskaźniki/mierniki, które miały być osiągnięte tj:

- 1) liczba przedsięwzięć mających na celu upowszechnianie wiedzy dot. żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości – 7
- 2) minimalna liczba uczestników projektów realizowanych przez organizacje – 100

zostały zrealizowane.

Priorytet VI Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości pojawił się w roku 2019 po raz pierwszy. Jest on kontynuacją wieloletniej współpracy Samorządu Województwa ze środowiskami kombatanatów i osób represjonowanych.

W roku 2019 w wyniku otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych wybrano do realizacji 11 zadań, w wyniku których zrealizowano:

- 1) Uroczystości z okazji 74. rocznicy zakończenia II Wojny Światowej zorganizowało Stowarzyszenie Kombatanatów Wojska Polskiego „Przeciwlotnik” - zorganizowano m.in.: oficjalne obchody z udziałem ok. 100 osób, podróż wojskowo-historyczną ze zwiedzaniem Muzeum Sprzętu Wojska Polskiego w Mrągowie, zawody strzeleckie o puchar Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

- 2) Udział członków Związku Sybiraków Oddział Olsztyński w Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru w Białymstoku, na który przyjeżdżają Związki Sybiraków z całej Polski oraz ze świata (Litwa, Łotwa, Estonia, Ukraina, Białoruś, Anglia, itp.) w zadaniu brali udział również dzieci i wnukowie Sybiraków oraz młodzież szkolna z klubów Wnuka Sybiraka LO III, SP nr 1 i 5 oraz harcerze (łącznie ok. 52 osób).
- 3) Obchody 25-lecia Towarzystwa Miłośników Wołynia i Polesia, podczas którego zorganizowano panel dyskusyjny „Kresy ocalić od zapomnienia” z udziałem członków Stowarzyszenia i młodzieży szkolnej, gości z Ukrainy oraz historyków z olsztyńskiego IPN-u, konkurs wiedzy o Kresach połączony z sympozjum na temat „Rodziny na Wołyniu”, promocję książki pt. „Pozostał tylko żuraw” autorstwa Heleny Piotrowskiej i Jana Rutkowskiego o wołyńskich losach zamieszkałych tam Polaków (w realizacji zadania wzięło udział ok. 150 osób).
- 4) XIV Sztafetę rowerową do grobu błog. ks. Jerzego Popiełuszki- przez Akcję Katolicką Archidiecezji Warmińskiej. Sztafeta jest elementem corocznych działań realizowanych przez Instytut Akcji Katolickiej, WM Sejmik Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszenie „Pro Patria” z Olsztyna oraz ZZ „Solidarność”. W sztafecie brała udział młodzież. Uczestniczyło ok. 45 osób.
- 5) Organizację spotkań kombatanckich, wycieczek szkolnych śladami walki o niepodległość i zachowanie polskości na pograniczu Mazur i Podlasia - inicjatywa ta była zorganizowana przez Mazurskie Towarzystwo Naukowe w Ełku. Uczestniczyło ok. 70 osób.
- 6) Spotkanie z Historią II Wojny Światowej zorganizowane przez Stowarzyszenie Polaków Represjonowanych Przez III Rzeszę w Gdańsku. Spotkanie członków tej organizacji – mieszkańców naszego regionu i młodzieży było zrealizowane w Olsztynie. Uczestniczyło 75 osób.
- 7) Konferencję nt.: Łączy nas patriotyzm i co dalej? - zadanie realizowane było przez Stowarzyszenie Promujmy Kozłowo „non omnis moriar”. W zadaniu uczestniczyli m.in. weterani francuscy z organizacji „Le Souvenir Francais” oraz wiceprezes Stowarzyszenia Polska Wspólnota w Wielkiej Brytanii. Łącznie uczestniczyło ok. 200 osób.
- 8) Wileńsko-Olsztyńską Sztafetę Pokoleń, zadanie realizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej w Olsztynie, podczas którego zorganizowano obchody 30-lecia działalności organizacji, podsumowując je i przekazując niektóre działania młodzieży. Wzięło udział ok. 70 osób.
- 9) Udział członków Związku Sybiraków Oddziału Elbląskiego w uroczystościach Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru we Wrocławiu, na który przyjeżdżają Związki Sybiraków z całej Polski oraz z Sybirakami mieszkającymi poza krajem, gdyż los i niekorzystne warunki polityczne panujące w Polsce po II wojnie światowej zmusił ich do zamieszkania z dala od ojczystego kraju. W zadaniu brało udział 10 uczniów Zespołu Szkół Zawodowych w Elblągu oraz 25 członków Związku Sybiraków oddział w Elblągu, kombatancki, oraz dzieci i wnukowie Sybiraków.
- 10) W ramach pielęgnowania pamięci o ofiarach Zbrodni Katyńskiej zorganizowano wyjazd członków Stowarzyszenia Rodzina Katyńska w Olsztynie, młodzieży szkolnej i nauczycieli szkół, które w 2018 i 2019 roku przystąpiły do programu „Katyń ...ocalić od zapomnienia” do Muzeum Katyńskiego i Palmirów w Warszawie oraz oddanie hołdu pomordowanym. W realizacji zadania brało udział ok. 30 osób.
- 11) Uroczystości z okazji 74. rocznicy zakończenia II Wojny Światowej zorganizował Związek Żołnierzy Wojska Polskiego Zarząd Wojewódzki w Olsztynie - zorganizowano m.in.: konferencję naukową dot. udziału żołnierzy WP w misjach pokojowych w okresie po II wojnie światowej aż do czasów dzisiejszych oraz tradycyjne spotkanie integracyjne kombatanatów, seniorów i słuchaczy UTW oraz żołnierzy. W realizacji zadania brało udział ok. 170 osób.

2. Realizacja zadań publicznych w zakresie współpracy pozarządowej, tj. bez udzielania dotacji.

Oprócz zadań publicznych zleczanych do realizacji organizacjom pozarządowym w trybach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, program współpracy przewidywał realizację wspólnych przedsięwzięć, gdzie organizacje pozarządowe są partnerem Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Współpracę pozarządową podejmowano w ramach zadań realizowanych w zakresie **Priorytetu III Rozwój kultury fizycznej**. Jak co roku Samorząd Województwa zorganizował Galę Sportu, która odbyła się 4 kwietnia 2019 r. w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyróżnił najlepszych sportowców z regionu, trenerów prowadzących szkolenie oraz osoby pracujące i działające na rzecz rozwoju sportu w województwie. Podczas Gali Marszałek przyznał 44 stypendia sportowe zawodnikom za osiągnięte wyniki sportowe w 2018 r. i 33 nagrody pieniężne (zgodnie z Uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego) w łącznej kwocie 261.300,00 zł, w tym 24 nagrody zawodnikom za osiągnięte w 2018 roku wyniki, 8 nagród trenerom, których zawodnicy osiągnęli wysokie wyniki sportowe w 2018 roku oraz 1 nagrodę trenerom i innym osobom wyróżniającym się osiągnięciami w działalności sportowej na rzecz rozwoju sportu w województwie w roku ubiegłym.

Przyznano również trzy wyróżnienia specjalne dla sportowych osobowości roku 2018 i wręczono szereg odznaczeń i wyróżnień osobom i podmiotom przyczyniającym się do rozwoju sportu w regionie.

Gala odbyła się z udziałem władz samorządowych województwa, parlamentarzystów, olimpijczyków oraz mediów. Uroczystości towarzyszył występ duetu gimnastyczno-akrobatycznego „Duo Destiny”.

W 2019 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego włączył się w organizację wielu imprez sportowych, w tym imprez o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, których organizatorami były organizacje pozarządowe. Wiele imprez sportowych zostało wspartych zakupem pucharów, medali i drobnego sprzętu sportowego m.in.: XXXIX Bieg Bartów w Barcianach, XI Elbląski Uliczny Bieg Piekarczyka, Turniej o Mistrzostwo Warmii i Mazur Rugby 7, Livingroom Żuri Coppa Talenti, Niepodległościowy Bieg Gregoroviusa w Nidzicy, III Samorządowe Mistrzostwa w Siatkówce i Tenisie Stołowym o Puchar Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Kongres Brydżowy, XVIII Międzynarodowe Mistrzostwa Polski DZ, Indywidualne Mistrzostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego Juniorów w Szachach Klasycznych, IV IPB Nocny Bieg na 5 km o Puchar Eugeniusza Jaremko, Oristo Bieg o Złoty Hebel, Rajd Warmiński, IKO Olsztyn Cup.

W zakresie **Priorytetu VI Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego** zaplanowano Działanie : *Współpraca organizacyjna, metodyczna i artystyczna organizacji pozarządowych oraz instytucji kultury, dla których organizatorem jest samorząd województwa.*

Instytucje kultury czynnie wspierały działalność organizacji pozarządowych w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego. Podział środków finansowych przeznaczonych na to wsparcie przedstawiał się następująco:

Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu – **30 000 zł**

Filharmonia Warmińsko-Mazurska im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie – **30 000 zł**

Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie – **40 000 zł**

Centrum Spotkań Europejskich Światowid w Elblągu – **30 000 zł**

Centrum Polsko-Francuskie Côtes d’Armor w Olsztynie – **10 000 zł**

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie – **15 000 zł**

Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie – **30 000 zł**

Muzeum Budownictwa Ludowego - Park Etnograficzny w Olsztynku – **30 000 zł**

Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku – **20 000 zł**

Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie – 6 000 zł

Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku – 20 000 zł

Łącznie na wsparcie organizacji pozarządowych, działających w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego we współpracy z wojewódzkimi instytucjami kultury w roku 2019 przeznaczono kwotę **261 000 zł**.

Aby pokazać pełny obraz współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi zwrócono się, jak co roku, do wszystkich jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa, w tym jednostek kultury, o przekazanie informacji nt. zakresu realizowanych zadań we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Z uzyskanych informacji wynika, że:

Na 45 jednostek 36 realizowało działania wspólnie z NGO (tj. 80%, porównując: w 2018 r. współpracę podjęło 38 jednostek). W porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost liczby organizacji pozarządowych, z którymi podejmowano współdziałanie – z 323 do 362 w 2019 r. Zwiększyła się również liczba projektów i inicjatyw, która wyniosła w 2018 r. 328, zaś w 2019 r. osiągnęła wartość 378.

Zakres współdziałania obejmował m.in. współorganizację imprez kulturalnych, szkoleń, konferencji, konkursów, wycieczek, zajęć edukacyjnych, udostępnianie materiałów, sprzętu i pomieszczeń, udział pracowników w roli ekspertów, współorganizację akcji charytatywnych, fundowanie nagród, wsparcie merytoryczne. Na działania, oprócz środków własnych, pozyskiwano dofinansowanie ze środków europejskich (z programów Erasmus+, Program LIFE), jak i ze źródeł krajowych centralnych np. Ministerstwa Spraw Zagranicznych czy programów dotacyjnych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowego Centrum Kultury.

Dwie jednostki Samorządu Województwa miały określone zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi: Centrum Polsko- Francuskie Côtes d'Armor-Warmia i Mazury w Olsztynie (zarządzenie) oraz Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu (program współpracy). Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie posiada podpisane odrębne umowy i porozumienia z organizacjami pozarządowymi dotyczące uszczegółowienia współpracy oraz na pracę w ramach wolontariatu, natomiast Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie zasady te zawarte w swoim statucie.

Ponadto Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie skonsultowała regulamin Konkursu ph.: „Wymiennikownia NGO” z 6 organizacjami pozarządowymi.

W zakresie **Priorytetu X Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich** podejmowano współpracę w formie niesformalizowanej poprzez udział przedstawicieli Fundacji na Rzecz Wspierania Rozwoju Kreatywności oraz Rozwoju Twórczości Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Kreolia - Kraina Kreatywności z miejscowości Jerutki, w gminie Świętajno oraz Stowarzyszenia „Babki Zielarki” z miejscowości Blanki, w gminie Lidzbark Warmiński w Dożynkach Prezydenckich Spała 2019.

Obecność organizacji pozarządowych przyczynia się do podniesienia jakości i wzbogacenia prezentowanej oferty na organizowanych stoiskach wystawienniczych regionu podczas różnorodnych wydarzeń oraz ciekawszej promocji obszarów wiejskich województwa.

Szczególnym obszarem współpracy pozafinansowej jest obszar tematyczny zawarty w **Priorytecie XIV Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**. Realizacja zadań w ramach tego priorytetu obejmowała bieżącą współpracę z organizacjami zrzeszającymi seniorów, m.in. udział przedstawicieli Samorządu w licznych wydarzeniach realizowanych przez te podmioty, inauguracjach roku akademickiego, czy uroczystościach jubileuszowych.

Samorząd Województwa wspiera również w bieżącej działalności Warmińsko-Mazurską Delegaturę Obywatelskiego Parlamentu Seniorów – dotyczy to zarówno przyjmowania i wysyłania dokumentów, organizacji spotkań w siedzibie Urzędu, jak i organizacji wyjazdów na zjazdy ogólnopolskie (w roku 2019 – zorganizowano 1 wyjazd do Warszawy).

Inną reprezentacją organizacji senioralnych w regionie jest Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur. W roku 2019 Samorząd Województwa wspierał i włączył się w działania Porozumienia dot. zwiększenia dostępu do leczenia geriatrycznego w naszym regionie.

17 kwietnia 2018 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął do realizacji projekt Warmińsko-Mazurska Karta Seniora. Służy on realizacji następujących celów:

- o zwiększeniu dostępu Seniorom do usług kulturalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, rehabilitacyjnych, sportowych, socjalnych, turystyczno-rekreacyjnych oraz innych dedykowanych im usług i produktów przez Partnerów projektu;
- o promowaniu przedsiębiorców i instytucji jako przyjaznych Seniorom („srebrna gospodarka”);
- o zwiększeniu dostępu Seniorom do usług i produktów sprzedawanych przez instytucje i przedsiębiorstwa w całej Polsce – m.in. we współpracy z innymi samorządami województw;
- o wsparciu Seniorów poprzez wzmocnienie ich kondycji finansowej;
- o promocji Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako przyjaznego Seniorom.

Projekt ten spotkał się z pozytywnym odbiorem mieszkańców województwa w wieku powyżej 60 r.ż. W jego promocję aktywnie włączyły się organizacje seniorskie zapraszając przedstawiciela Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego na spotkania informacyjne dot. możliwości otrzymania Warmińsko-Mazurskiej Karty Seniora i założeń tego projektu. Do końca 2019 r. wydane zostały 7 302 karty. Do projektu przystąpiło 41 firm i instytucji oraz 7 samorządów gminnych i 3 powiaty.

Szczególne miejsce zajmuje tu **Program „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”**, przyjęty Uchwałą Nr 4/39/14/IV Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 stycznia 2014 roku. Głównym partnerem Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w opracowaniu i wdrażaniu w/w Programu jest Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. Za realizację programu odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

W 2019 roku w ramach powyższego programu zrealizowano niżej wymienione działania zorganizowane przez organizacje pozarządowe, lub w których na zaproszenie Samorządu Województwa uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych:

- 1) 4 października 2019 r. w Olsztynie odbyła się **XII Wojewódzka konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych** pt.: „Działania na rzecz równości osób starszych w rozwoju kulturalnym i ekonomicznym społeczeństw”. Organizatorem konferencji była Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur. Wśród licznych gości przybyłych na konferencję byli m.in. przedstawiciele lokalnych samorządów, przedstawiciele uniwersytetów trzeciego wieku, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, reprezentanci instytucji rynku pracy, kultury, oświaty i edukacji oraz organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego (łącznie ok. 150 osób).
- 2) Podczas **wojewódzkiej konferencji z okazji Światowego Dnia Praw Osób Starszych** pt.: „Perspektywy tworzenia rzeczywistości przyjaznej seniorom” organizowanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przedstawiciele dwóch organizacji pozarządowych tj. Olsztyńskiego Stowarzyszenia Pomocy Telefonicznej oraz Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę” prezentowali swoje dobre praktyki w działaniach na rzecz osób starszych.
- 3) Rok 2019 był pierwszym rokiem działalności **Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego**, powołanej Zarządzeniem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 października 2018 r. Wśród 29 członków Rady, 21 osób to przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Rada na swoją pierwszą, trzyletnią kadencję wyznaczyła trzy główne priorytety działania, tj.:

- a) rozwój geriatry w województwie warmińsko-mazurskim,

- b) uruchomienie usług teleopiekuńczych w każdej gminie,
- c) utworzenie gminnych rad seniorów w każdej gminie.

W 2019 roku odbyło się 5 posiedzeń Rady, na które zapraszano ekspertów z różnych dziedzin np. z obszaru ochrony zdrowia, geriatry, rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego, współdziałania samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi i ich reprezentacjami. Ponadto Rada podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego uruchomienia usług teleopiekuńczych w każdej gminie województwa warmińsko – mazurskiego, skierowała pismo do wszystkich samorządów lokalnych dotyczące powołania Rady oraz informujące o najważniejszych kierunkach jej działań, skierowała petycję do Prezesa Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia stałej ulgi podatkowej dla osób starszych korzystających z sieci Internet w celach prywatnych. Przedstawiciele Rady uczestniczą w licznych szkoleniach, konferencjach, seminariach zarówno na poziomie lokalnym, regionalnym jak i krajowym.

- 4) W grudniu 2019 roku Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął Raport z monitoringu wdrażania w latach 2017-2018 programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”. Dokument przedstawia działania podejmowane na rzecz seniorów w zakresie ochrony zdrowia, infrastruktury i usług socjalnych, aktywności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej oraz zawodowej, a także turystyki, sportu i rekreacji. Został opracowany na podstawie informacji otrzymanych z samorządów gminnych i powiatowych, jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, instytucji ochrony zdrowia, rynku pracy, policji, straży miejskiej, uczelni wyższych, szkół policealnych, uniwersytetów i akademii trzeciego wieku i innych pro-seniorskich organizacji pozarządowych.

Szczególnym obszarem współpracy pozafinansowej jest obszar tematyczny zawarty w **Priorytecie XVI Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości**. Realizacja zadań w ramach tego priorytetu obejmowała m.in. działalność na rzecz środowisk kombatanckich i osób represjonowanych i wymagała większego, niż w pozostałych obszarach, włączenia się bezpośredniego samorządu z uwagi na starzenie się członków stowarzyszeń kombatanckich i coraz większą trudność w podejmowaniu przez nich zadań. Przedstawiciele Samorządu Województwa uczestniczyli w obchodach rocznic wydarzeń związanych z walkami o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej oraz w wydarzeniach organizowanych z tej okazji przez organizacje pozarządowe. Często udzielane było wsparcie rzeczowe (np. książki jako nagrody, drobny poczęstunek), organizacja transportu. W roku 2019 r. wśród licznych wydarzeń Samorząd Województwa wsparł:

- 1) uczestnictwo kombatanatów - żołnierzy AK w zjeździe „Pokolenia dla Niepodległej” - spotkanie weteranów z Polski i różnych stron świata (Łańsk, 2-12 kwietnia 2019);
- 2) uczestnictwo przedstawicieli Warmińsko – Mazurskiego Stowarzyszenia Polskich Dzieci Wojny Zarząd Główny w Olsztynie w III Kongresie Polskich Dzieci Wojny w Sali Kolumnowej Sejmu RP w Warszawie (8 maja 2019);
- 3) wystawienie spektaklu teatralnego „Młodzież 44 – pamiętamy” w Teatrze im. S.Jaracza w Olsztynie (26 maja 2019 r.);
- 4) inicjatywę patriotyczną „Światło Pamięci” na cmentarzach wojennych i grobach polskich patriotów - wyjazd na Białoruś, do Rosji - Stowarzyszenia Rodzina Katyńska (czerwiec 2019);
- 5) organizację spotkania jubileuszowego z okazji 100-tnej rocznicy powstania Związku Inwalidów Wojennych RP (Olsztyn, 24 października 2019);
- 6) organizację spotkania wigilijno-opłatkowego Stowarzyszenia Dzieci Wojny w Polsce oddział w Mrągowie (Mrągowo, 11 grudnia 2019).

Szczególnym wydarzeniem organizowanym co roku przez Samorząd Województwa we współpracy z organizacjami pozarządowymi zrzeszającymi głównie kombatanatów i osoby represjonowane oraz działającymi na rzecz zachowania pamięci o czasach wojny i okupacji jest uroczysty Koncert z okazji Dnia Weterana Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej organizowany w Filharmonii Warmińsko-

Mazurskiej w Olsztynie. W 2019 r. uroczystość odbyła się 9 września, uczestniczyło w niej ponad 300 osób, w tym bardzo licznie młodzież.

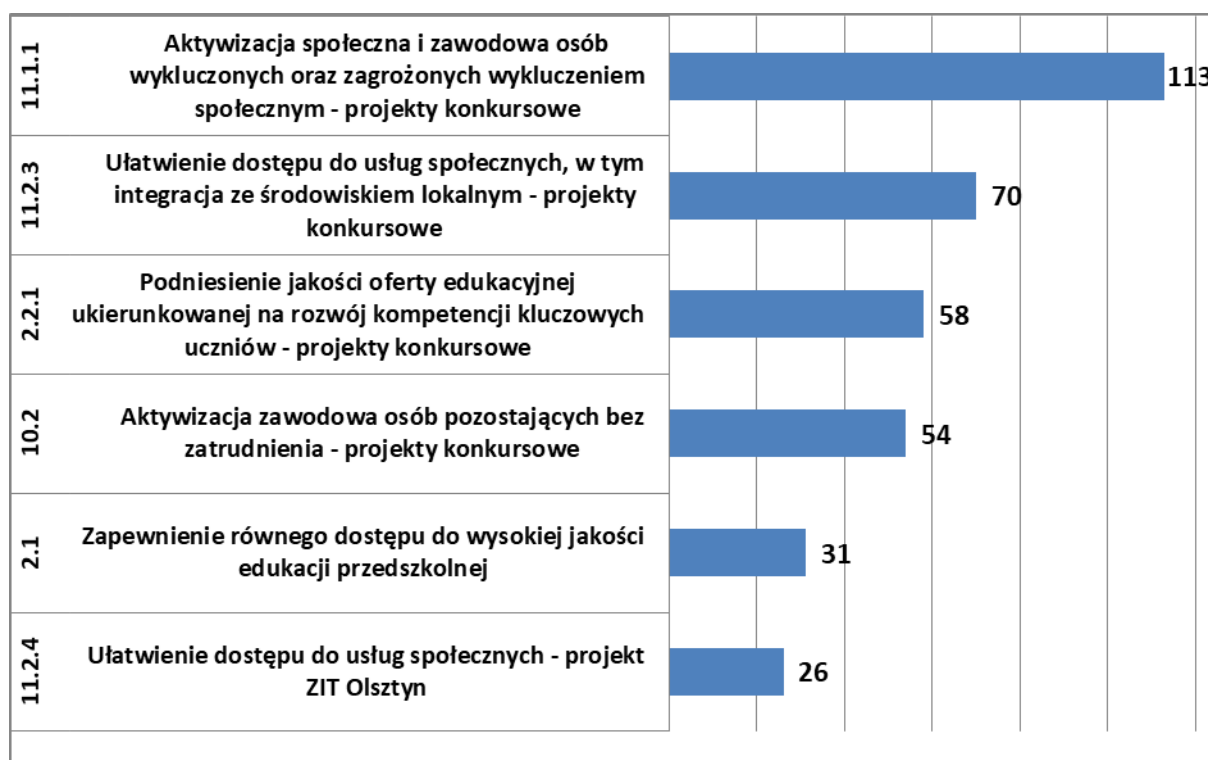
Kolejnym obszarem współpracy z organizacjami pozarządowymi było włączenie się w realizację zadań w ramach **promocji regionu**. W tym zakresie wsparto 8 wydarzeń organizacji pozarządowych wkładem rzeczowym o wartości łącznej 79 428,92 zł. Wsparto m.in. organizację plebiscytu gospodarczego „Lazuryty Przedsiębiorczości” wraz z organizacją gali inauguracyjnej plebiscyt, która odbyła się 22 marca 2019 r. (Stowarzyszenie Polskie Telewizje Lokalne i Regionalne), wyjazd delegatek z Warmii i Mazury na XI Ogólnopolski Kongres Kobiet, który odbył się w Warszawie 20-21 września 2019 r. (Stowarzyszenie Kongres Kobiet), XIII edycję Światowych Dni Bajki, które odbyły się w dniach 31 maja-2 czerwca 2019 r. w Olsztynie (Stowarzyszenie Bajka z Olsztyna), czy koncert charytatywny na rzecz ratownictwa i transplantologii w Lidzbarku Warmińskim (Stowarzyszenie Joannicy Dzieło Pomocy).

3. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020 (wybrane informacje)

Analizując informację uzyskaną z Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego nt. aktywności organizacji pozarządowych w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020 (stan na dzień 31.12.2019 r.) stwierdzić należy, że:

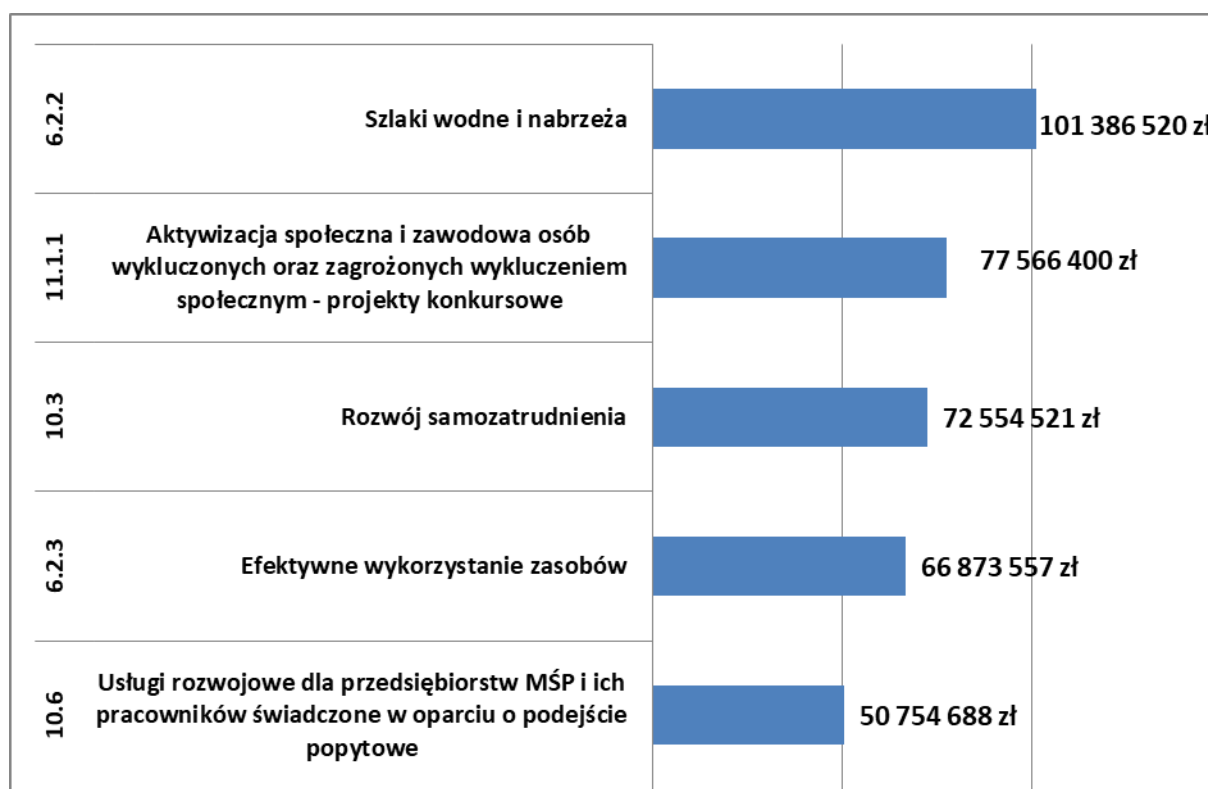
- 1) 19,85% wszystkich wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach wszystkich działań i poddziałań RPO są to wnioski organizacji pozarządowych (1 305 wniosków na 6 573 ogółem).
- 2) 19,25% dofinansowanych projektów realizowanych jest przez organizacje pozarządowe (511 na 2 655).
- 3) Wartość środków UE pozyskanych przez organizacje pozarządowe w ramach w/w projektów to 716 928 342,05 zł (18,76% wartości dofinansowań ogółem).

Wykres 1 Liczba dofinansowanych projektów organizacji pozarządowych w ramach działań RPO WiM 2014-2020 (według zawartych umów)

- 4) Najwięcej dofinansowanych projektów organizacji pozarządowych było w zakresie następujących działań/poddziałań RPO:
- pod względem liczby dofinansowanych projektów: 11.1.1 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekty konkursowe* – 113 projektów, 11.2.3 *Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym - projekty konkursowe* – 70 projektów, 2.2.1 *Podniesienie jakości oferty edukacyjnej ukierunkowanej na rozwój kompetencji kluczowych uczniów - projekty konkursowe* – 58 projektów (dane szczegółowe zawarte są na Wykresie 1);
 - pod względem % dofinansowanych projektów (dot. wszystkich projektów) :
 - ✓ 100% projektów realizowały organizacje pozarządowe w ramach działań/poddziałań: 11.2.2 *Ułatwienie dostępu do usług zdrowotnych - projekt ZIT Olsztyn*, 10.5 *Wsparcie pracowników i osób zwolnionych poprzez działania outplacementowe* oraz 6.2.2 *Szlaki wodne i nabrzeża*;
 - ✓ powyżej 75% projektów realizowały organizacje pozarządowe w ramach działań/poddziałań: 11.2.4 *Ułatwienie dostępu do usług społecznych - projekt ZIT Olsztyn* (83,87%), 11.1.3 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekty konkursowe - projekt ZIT Ełk* (80,00%), 10.3 *Rozwój samozatrudnienia* (76,00%), 11.3.1 *Wsparcie przedsiębiorczości społecznej* (75,00%);
 - pod względem wartości dofinansowanych projektów: 6.2.2 *Szlaki wodne i nabrzeża*, 11.1.1 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekty konkursowe* oraz 10.3 *Rozwój samozatrudnienia* (szczegółowe dane zawiera Wykres 2);

Wykres 2 Wartość dofinansowanych projektów organizacji pozarządowych w ramach działań RPO WiM 2014-2020 (według zawartych umów)

**OBSZAR WSPÓLPRACY:
WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY WSPÓLPRACY, TWORZENIA WARUNKÓW
DO SPOŁECZNEJ AKTYWNOŚCI**

1. Kampania społeczna „Wspieram Region – przekaz 1% podatku OPP z Warmii i Mazur”.

Od 2003 r. możemy przekazywać 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji posiadających status pożytku publicznego (OPP), aby wesprzeć ich działalność statutową. Co roku z możliwości tej korzysta coraz więcej mieszkańców Warmii i Mazur (w 2019 – 470 tys. osób, 2018 - 462 tys., a w 2017 - 440 tys. osób). W 2019 r. **322 OPP z Warmii i Mazur** (w 2018 – 327, w 2017 – 313) uzyskało łącznie **5 243 tys. zł** (w 2018 – 4 782 tys. zł, w 2017 r. - 4 567 tys. zł) zadeklarowanych przez mieszkańców naszego regionu. Łącznie podatnicy z naszego województwa zadeklarowali 1% podatku 2 605 organizacjom, a była to kwota **22 625 tys. zł** (w 2018 - 19 978 tys. zł, w 2017 - 17 394 tys. zł). Należy podkreślić utrzymującą się w tym zakresie tendencję wzrostową.

Co roku, aby zwiększyć udział mieszkańców Warmii i Mazur w przekazywaniu 1% podatku organizacjom pożytku publicznego działającym w regionie, Samorząd Województwa przeprowadza kampanię zachęcającą podatników do pozostawiania swojego 1% podatku w regionie (kampania realizowana od 2010 r.). Do współpracy przy tej akcji zaprasza Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, media oraz pozyskuje honorowych ambasadorów. Działalność edukacyjną w tym zakresie prowadzą również samorządy lokalne i same organizacje pozarządowe. Ma to niewątpliwie wpływ na coraz częstszą świadomą decyzję dot. wsparcia organizacji pożytku publicznego przez mieszkańców województwa.

Kampania społeczna „WSPIERAM REGION – przekaz 1% podatku OPP z Warmii i Mazur” realizowana była przez Departament Koordynacji Promocji Urzędu Marszałkowskiego. Czas trwania akcji: styczeń - kwiecień 2019 r. Przebiegała ona w różnych formach, m.in.: strona internetowa: wspieramregion.pl (aktualizacja treści na stronie, aktualizacja bazy OPP), konferencja prasowa z udziałem Marszałka Województwa i przedstawicieli Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Izby Administracji Skarbowej w Olsztynie oraz ambasadorów akcji, cykl reklam graficznych w prasie (Gazeta Olsztyńska i Dziennik Elbląski, Gazeta Wyborcza), kampania w Internecie, Radiu Olsztyn, rozesłanie plakatów do samorządów lokalnych (z prośbą – apelem o włączenie się do akcji) oraz do Urzędów Skarbowych w regionie (również ekspozycja roll-upów, dystrybucja plakatów), emisja reklamy na ekranach LED/LED CITY w Olsztynie, Elblągu i Ełku w bezpośrednim sąsiedztwie/okolicy siedzib urzędów skarbowych oraz w Porcie Lotniczym Olsztyn-Mazury w Szymanach, ekspozycja reklamy na billboardzie w Olsztynie. Ogólny koszt akcji wyniósł 59 414,60 zł.

2. Szkolenia, konferencje, seminaria, spotkania informacyjne wzmacniające kompetencje członków organizacji pozarządowych, aktywnych liderów lokalnych.

1) Warmińsko-Mazurskie Forum Organizacji Pozarządowych.

Regionalne Forum Organizacji Pozarządowych to wydarzenie cykliczne, organizowane przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Radą Organizacji Pozarządowych

Województwa Warmińsko-Mazurskiego i innymi partnerami, podczas którego poruszane są zagadnienia istotne dla rozwoju sektora pozarządowego. W 2019 r. Forum odbyło się pod hasłem: *Organizacje społeczne na Warmii i Mazurach – ich miejsce w perspektywie wyzwań rozwojowych regionu do roku 2030*. Tematyka Forum nawiązywała do trwających prac nad aktualizacją strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa. Odbyły się prezentacje i debaty związane z rozwojem i przyszłością naszego regionu. Wnioski z konferencji zostały przekazane do dalszych prac nad aktualizacją strategii rozwoju Warmii i Mazur. W konferencji w Olsztynie 19 czerwca 2019 r. uczestniczyło ok. 100 osób.

2) W obszarze rynku pracy i aplikowania o fundusze europejskie:

W ramach **Priorytetu II Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy** w celu wzmocnienia roli organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych samorządu województwa w obszarze rynku pracy podjęto działanie: Rozwój warunków sprzyjających skutecznej aplikacji organizacji pozarządowych o środki EFS (w ramach PO WER i RPO WiM 2014-2020) oraz zwiększanie jakości realizowanych zadań publicznych, poprzez wsparcie informacyjne, edukacyjne i doradcze.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

- 1) liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych uczestniczących w szkoleniach, spotkaniach informacyjnych i warsztatach – 20
- 2) liczba projektów złożonych przez organizacje pozarządowe w ramach ogłaszanych konkursów – 70
- 3) liczba podpisanych z organizacjami pozarządowymi umów na realizację projektów organizacji pozarządowych – 23

W 2019 roku zostały zorganizowane w Olsztynie 3 spotkania informacyjne w ramach:

- Działania 10.4 RPO WiM „Pomoc w powrocie lub wejściu na rynek pracy osobom sprawującym opiekę nad dziećmi do lat 3” – 13 marca,
- Działania 10.3 RPO WiM „Rozwój samozatrudnienia” – 25 października,
- Poddziałania 1.2.1 PO WER „Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego” – 26 listopada.

W spotkaniach informacyjnych uczestniczyli przedstawiciele potencjalnych projektodawców (w tym instytucji szkoleniowych oraz organizacji pozarządowych). Łącznie z NGO`s wzięło w nich udział 15 osób na 39 uczestników (ok. 39%). Celem spotkań była m.in. prezentacja i omówienie założeń konkursowych.

Z kolei w marcu 2019 r. zorganizowano w Olsztynie, Elblągu, Giżycku i Iławie 5 jednodniowych szkoleń o charakterze warsztatowym w zakresie tworzenia wniosków o dofinansowanie oraz realizacji i rozliczania projektów w ramach RPO WiM za pomocą Lokalnego Systemu Informatycznego LSI MAKS2. Szkolenia adresowane były do potencjalnych beneficjentów konkursów w ramach Działania 10.4 RPO.

Dodatkowo w październiku 2019 r. zorganizowano w Olsztynie jednodniowe szkolenie, ale skierowane do beneficjentów już realizujących projekty w ramach Działania 10.4 RPO dofinansowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie.

W ww. szkoleniach wzięli udział przedstawiciele zarówno instytucji szkoleniowych, jak i organizacji pozarządowych. Łącznie z NGO`s uczestniczyło 5 osób spośród 72 uczestników (ok. 7%).

W 2019 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie ogłosił konkursy w dwóch programach: RPO i PO WER. Łącznie przeprowadzono 10 naborów, z czego 1 w ramach Działania 10.4 RPO (opieka żłobkowa), 1 w ramach Działania 10.2 RPO (aktywizacja zawodowa osób 30+), 7 w ramach Działania 10.3 RPO (rozwój samozatrudnienia) oraz 1 w ramach Poddziałania 1.2.1 PO WER (aktywizacja zawodowa os. młodych).

W odpowiedzi na ogłoszone konkursy RPO i PO WER, organizacje pozarządowe przygotowały odpowiednio w RPO 53 wnioski spośród wszystkich 157 złożonych (ok. 34%) i w PO WER 17 spośród wszystkich 70 (ok. 25%). Razem NGO przygotowały 70 wniosków spośród wszystkich 227 złożonych (ok. 31%).

W 2019 roku podpisano z organizacjami pozarządowymi łącznie 23 umowy w ramach RPO spośród wszystkich 42 zawartych (ok. 55%). Większość umów na realizację projektów przez NGO została w ramach Działania 10.2 dotyczącego aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia.

W okresie sprawozdawczym nie podpisano żadnej umowy w ramach PO WER, ponieważ z uwagi na ogłoszenie konkursu w Poddziałaniu 1.2.1 w październiku 2019 r., jego zakończenie nastąpiło dopiero w lutym 2020 r. i dopiero po tym terminie rozpoczęła się procedura podpisywania umów.

3) W obszarze działalności na rzecz młodzieży

Celem zadań realizowanych w ramach **Priorytetu XII Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży** jest właśnie m.in. tworzenie sprzyjających warunków do społecznej aktywności młodzieży w różnych formach i obszarach tematycznych.

Oprócz już wymienionych zadań zleconych, w roku 2019 po raz pierwszy Samorząd Województwa zorganizował *I Forum Młodzieży Warmii i Mazur*, które odbyło się 8 czerwca 2019 r. w Kuźni Społecznej w Olsztynie. Wzięło w nim udział 11 zrzeszonych grup młodzieży, działających niezależnie lub pod patronatem lokalnych organizacji pozarządowych zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich (z Olsztyna, Mrągowa, Iławy, Ostródy, Elbląga, Rybna, Ornety, Kurzętnika). Chcąc zachęcić młodzież do dyskusji nt. przyszłości Warmii i Mazur, Forum Młodzieży odbyło się w formie warsztatowej. Temat główny spotkania brzmiał: *Młodzież zmienia województwo warmińsko-mazurskie, aby tu mieszkać i żyć*. Wnioski z dyskusji zostały przekazane do pracy nad aktualizacją strategii rozwoju Warmii i Mazur.

4) Pozostałe szkolenia, konferencje, działania mające wpływ na rozwój aktywności społecznej realizowane przy wsparciu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego – w ramach zadań zleconych z zakresu rozwoju sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego

Otwarty konkurs ofert w ramach **Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego** na realizację zadań przyczyniających się do rozwoju sektora pozarządowego w roku 2019 obejmował następujące zadania:

- 1) **Edukacja organizacji pozarządowych** w zakresie m.in. pozyskiwania środków finansowych innych niż z dotacji, wsparcia działalności merytorycznej organizacji.
- 2) **Edukacja obywatelska** w szkołach, w tym wsparcie współpracy szkół i organizacji pozarządowych.
- 3) **Wsparcie rozwoju działalności rzeczniczej** organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego, w tym ich reprezentacji.

W ramach pierwszego działania zlecono 3 zadania: „Twoje pierwsze kroki w fundraisingu” Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”, w którym uczestniczyło i zostało przeszkolonych 20 osób, a 3 organizacje opracowały i zrealizowały w praktyce plany fundraisingowe. Projekt ten był kontynuacją działań podjętych wcześniej przez tę organizację i jako wieloetapowe zadanie mógłby służyć jako projekt modelowy. Ponadto Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w ramach zadania: „Na ratunek tu i teraz ! Wzrost kompetencji wolontariatu ratowniczego na Warmii i Mazurach” przeszkolił 60 wolontariuszy w zakresie pierwszej pomocy. Odbyła się również coroczna Wojewódzka Konferencja Uniwersytetów Trzeciego Wieku w dniach 22-23 maja

w Lidzbarku Warmińskim zorganizowana w ramach projektu Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej prowadzącego UTW w Lidzbarku Warmińskim. Wzięło w niej udział 70 liderów UTW z Warmii i Mazur.

W roku 2019 zdecydowanie największym powodzeniem cieszyły się zadania dot. edukacji obywatelskiej. Zrealizowano ich aż 7, głównie w placówkach oświatowych Elbląga, Olsztyna i powiatu olsztyńskiego. Realizowały je takie organizacje, jak: Fundacja Burussia, Fundacja Albatros, Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „KARAN” Oddział Elblągu, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Warmińsko-Mazurski Oddział Regionalny w Olsztynie, Liga Kobiet Polskich Oddział Terenowy w Elblągu. W podejmowanych działaniach wzięło udział ok. 1500 osób.

2 zadania zrealizowano w zakresie wzmocnienia działalności rzeczniczej organizacji pozarządowych, dotyczące funkcjonowania Rzecznika Praw Dziecka (TPD Olsztyn) oraz Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Wsparto również 9 projektów finansowanych z funduszy zewnętrznych, do których organizacja potrzebowała środków finansowych, jako wkład własny. Były to działania z obszaru rozwoju kultury fizycznej, kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego, aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami, rozwoju wolontariatu przyrodniczego, działalności edukacyjnej młodzieży, zdrowia publicznego.

5) Działania w zakresie wsparcia informacyjnego, edukacyjnego organizacji pozarządowych dot. konkursów na dofinansowanie projektów z funduszy UE w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

Departament Koordynacji Promocji prowadzi zarówno działania informacyjne, jak i promocyjne mające na celu zwiększenie absorpcji środków w ramach RPO WiM 2014-2020. Wśród tych działań są zadania realizowane przez Zespół Promocji RPO.

Główną grupą docelową byli potencjalni beneficjenci RPO WiM, **w tym między innymi organizacje pozarządowe**, w stosunku do których w 2019 roku prowadzono m.in. następujące działania komunikacyjne:

- 1) Organizacja 5 konferencji poświęconych wdrażaniu RPO WiM, w tym:
 - 2 konferencje tematyczne w Olsztynie, w których uczestniczyło łącznie 345 osób, poświęconych wdrażaniu RPO WiM 2014-2020 (25 lutego, 3 grudnia)
 - konferencję tematyczną pt. Człowiek 4.0. Empatia. Nauka. Technologia w Olsztynie 25.09.2019 r., w której uczestniczyło 167 osób, zapewniono tłumacza PJM dla Głuchych i niedosłyszących uczestników konferencji,
 - 2 konferencje prasowych podczas podpisywania umów o dofinansowanie, łącznie dla 127 osób.
- 2) Organizacja 3 szkoleń online (webinariów) dla adresatów Programu. W webinarium uczestniczyły 264 osoby. Nagrania ze szkoleń, umieszczone na youtube, obejrzało ponad 2 800 osób.
- 3) Organizacja 57 szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu, w których uczestniczyły 1 093 osoby. Tematyka szkoleń dotyczyła m.in.: przygotowywania wniosków o dofinansowanie projektów, rozliczania wniosków o płatność, kwalifikowalności wydatków EFS i EFRR, prawa zamówień publicznych, zasady konkurencyjności, zastosowania standardów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zamykania projektów, zapobiegania nadużyciom finansowym. Jakość realizowanych szkoleń była badana przy ich organizacji. Celem badania była ocena przydatności form szkoleniowych przez poszczególnych ich uczestników. Wzięło w nim udział 982 osoby, którzy ocenili przydatność form szkoleniowych na 4,75 w skali od 1 do 5.
- 4) Organizacja kampanii outdooro w I kwartale roku oraz kampanii medialnej o szerokim zasięgu, która rozpoczęła się we wrześniu 2019 r.
- 5) Organizacja w Ostródzie imprezy plenerowej promującej RPO WiM 7 września, której celem było pokazanie efektów oddziaływania Funduszy Europejskich w województwie. Podczas niej zaprezentowały

się również organizacje pozarządowe: Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną i Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych.

- 6) Produkcja 6 minireportaży i 600 zdjęć obrazujących projekty dofinansowane z RPO WiM.
- 7) Rajd rowerowy w dniach 10-12 maja 2019 r. szlakiem Green Velo (Lidzbark Warmiński przez Bartoszyce do Korsz) – uczestniczyło 95 osób.

Zadania realizowane przez Sieć Punktów Informacji Funduszy Europejskich (SPIFE):

W ramach Departamentu Koordynacji Promocji działają trzy punkty Informacyjne: Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Olsztynie oraz Lokalny Punkt Informacyjny w Ełku i Elblągu.

Usługi świadczone przez Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich obejmują konsultacje telefoniczne, pisemne i e-mailowe, bezpośrednie i indywidualne konsultacje u klienta, w tym konsultacje przeprowadzane dla przedsiębiorców oraz opcjonalnie – dla NGO i/lub JST zamierzających skorzystać z konsultacji na etapie przygotowania wniosku bądź realizacji projektu. PIFE organizuje również spotkania informacyjne dla potencjalnych beneficjentów FE dotyczące założeń konkursowych gdzie m.in. aplikować mogą NGO.

Punkty Informacyjne zobowiązane są do świadczenia konsultacji na etapie przygotowania wniosku o dotację oraz konsultacji na etapie realizacji projektu w odniesieniu do właściwego dla województwa RPO oraz programów krajowych perspektywy 2014-2020. Usługi świadczone przez PIFE nie obejmują wypełniania dokumentacji na rzecz klienta przez specjalistów ds. FE.

Aby zbliżyć się do klienta i ułatwić mu dostęp do kompleksowej informacji, Sieć PIFE organizuje również Mobilne Punkty Informacyjne, które funkcjonują na zasadzie dyżurów zamiejscowych. Organizowanych jest ok. 10 dyżurów miesięcznie w całym województwie, które odbywają się głównie w Urzędach Gmin i Miast. Harmonogram dyżurów zamieszczany jest na stronie internetowej www.rpo.warmia.mazury.pl oraz www.funduszeuropejskie.gov.pl przed rozpoczęciem danego miesiąca. Organizowane są również stoiska informacyjno-promocyjne podczas wydarzeń plenerowych, konferencji itp.

W sprawozdaniu wymieniono jedynie działania dot. RPO, należy jednak pamiętać, że podobne działania organizowane są w zakresie promocji i informacji dot. zasad wykorzystania funduszy europejskich w ramach innych programów, np. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020. W wydarzeniach tych uczestniczą przedstawiciele zainteresowanych organizacji pozarządowych.

3. Wsparcie rozwoju wolontariatu.

Rozwój wolontariatu w regionie zaplanowany jest głównie w zakresie **Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego w województwie warmińsko-mazurskim**. Jednym z zadań w ramach tego priorytetu jest: **rozwój wolontariatu w województwie warmińsko-mazurskim**. Zaangażowanie w wolontariat jest podstawą rozwoju organizacji pozarządowych i aktywności społecznej. Aktywność ta podkreślana jest w dokumentach strategicznych regionu, jako ważny czynnik rozwoju kapitału społecznego. Udział wolontariuszy oraz zaangażowanie pracy społecznej członków organizacji w realizacji zadań publicznych jest również **kryterium strategicznym wyboru ofert** konkursowych we wszystkich obszarach współpracy. Ponad 14% wartości zrealizowanych w roku 2019 zadań zleconych organizacjom przez Samorząd Województwa stanowiła praca społeczna członków i wolontariuszy.

Rozwój wolontariatu w różnych obszarach życia społecznego w roku 2019 wspierany był poprzez ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację następujących zadań: promocja i rozwój wolontariatu w szczególności w szkołach – realizacja kampanii społecznej; promowanie postaw wolontariackich m.in. poprzez organizację obchodów Międzynarodowego Dnia Wolontariusza oraz organizację praktyk wolontariackich dla młodzieży. Organizacje pozarządowe zrealizowały 6 zadań zleconych (na łączną kwotę dotacji 50 000 zł), w których uczestniczyło ok. 2345 osób (w tym 1821 odbiorców projektu Fundacji

Dr Clown). Na szczególną uwagę zasługuje projekt Stowarzyszenia Rozwoju Produktu Lokalnego „Wiatraki Mazur” pt. „ Aktywna młodzież w szkolnych klubach wolontariatu” realizowany w powiecie ełckim i oleckim, który może być projektem modelowego wdrażania wolontariatu wśród uczniów, jako narzędzia kształcenia kompetencji kluczowych. Promocję wolontariatu realizowały również następujące organizacje: Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży z Rucianego Nidy, Fundacja Dr Clown (wolontariat skierowany do dzieci – pacjentów szpitali), Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu (wolontariat szkolny i Konkurs „Barwy Wolontariatu”) oraz Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża.

Do wymienionych wyżej zadań należy dodać projekt realizowany w celu promowania wolontariatu wśród młodzieży poprzez film, a zrealizowany w grudniu 2019, w trybie pozakonkursowym, przez Fundację ALE z Mrągowa. Wolontariat rozwijała również Fundacja Albatros z Bukwałdu w ramach projektu „Uskrzydłony Wolontariat BIS”.

Jak co roku Samorząd Województwa włączył się w organizację obchodów Międzynarodowego Dnia Wolontariusza. Gala Wolontariatu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, odbyła się 6 grudnia 2019 r. w Olsztynie. Gośćmi Gali byli m.in. Łukasz Krasoń (mówca motywacyjny, przedsiębiorca, społecznik, członek Stowarzyszenia Profesjonalnych Mówców, „spełniający się marzyciel”, który przemawiał na jednej scenie m.in. z Brianem Tracy, Jurkiem Owsakiem, Jackiem Walkiewiczem czy Kevinem Hoganem), twórca magazynu lifestylowego „Made In Warmia i Mazury”, Prezes Banku Żywności (propagator ruchu less i zero waste), przedstawicielka Federacji FOSa, pomysłodawczyni projektu „Zmarnowanie!” zrealizowanego w ramach olimpiady „Zwolnieni z teorii” oraz inicjatorka ogólnopolskiej akcji „Bieg na 6łap”. Uczestnicy spotkania mieli okazję podyskutować na temat sposobów, możliwości oraz problemów rozwoju wolontariatu w naszym regionie. Podczas Gali Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga uhonorowało wolontariuszy z Warmii i Mazur, laureatów regionalnego etapu 19. edycji konkursu *Barwy Wolontariatu*. Do konkursu zgłoszono 38 wolontariuszy (osób indywidualnych lub grup wolontariuszy, np. kół wolontariatu), a kapituła wyłoniła 10 laureatów.

Przedstawiciele Samorządu Województwa wzięli również udział w galach wolontariatu PCK oraz Banku Żywności – uroczystościach podsumowujących roczną pracę wolontariuszy.

Kolejnym konkursem promowanym przez Samorząd Województwa, który nagradza młodzież za aktywność wolontariacką, jest Samorządowy Konkurs Nastolatków *Ośmiu Wspaniałych* Fundacji *Świat na Tak* z Warszawy. *Ośmiu Wspaniałych* to również metoda wychowawcza, której celem jest promowanie pozytywnych, prospołecznych postaw młodzieży, działalności na rzecz innych, upowszechnianie wzajemnej życzliwości i współpracy, jako antidotum na agresję i brutalizację życia.

W roku 2019 w ramach monitoringu „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025” za rok 2018 zebrano informacje nt. wolontariatu w placówkach oświatowych prowadzonych przez samorządy lokalne. Są one umieszczone w raporcie z monitoringu strategii.

W pracę 7 jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2019 zaangażowanych było 84 wolontariuszy (w roku 2018 – 93, 2017-174, w 2016–125).

4. Konkursy promujące aktywnych liderów i działalność społeczną.

1) XVI edycja Konkursu „Godni Naśladowania”

Konkurs "Godni Naśladowania" organizowany jest od 2004 r. przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Co roku patronat nad konkursem obejmuje Marszałek Województwa WM, a Samorząd Województwa funduje nagrody finansowe dla laureatów (w 2019 w wysokości łącznie 10 000 zł).

W roku 2019 odbyła się już 16. edycja Konkursu „Godni Naśladowania” Od 2018 roku zmieniła się formuła konkursu. W 2019 r. konkurs odbył się w 4 kategoriach:

- 1) Organizacja Godna Naśladowania (9 nominowanych organizacji);
- 2) Pozarządowiec Godny Naśladowania (5 nominowanych);
- 3) Samorząd Godny Naśladowania (1 nominacje) oraz
- 4) Przedsiębiorca Godny Naśladowania (3 nominacje).

Przyznano 3 statuetki, 2 wyróżnienia i 1 wyróżnienia specjalne dla samorządu godnego naśladowania. Gala konkursu odbyła się podczas Warmińsko-Mazurskiego Forum Organizacji Pozarządowych 19 czerwca 2019 r. w Olsztynie.

2) Nagroda Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej.

14 listopada 2019 r. podczas spotkania z okazji Dnia Pracownika Socjalnego w Salach Kopernikowskich Olsztyńskiego Zamku, zostały wręczone Nagrody i Wyróżnienia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej. Celem przyznawania nagród i wyróżnień jest promocja nowoczesnych oraz twórczych rozwiązań w dziedzinie pomocy i integracji społecznej. Podczas XIX edycji uroczystości nagrodzonych zostało trzech oraz wyróżnionych dziewięciu przedstawicieli organizacji pozarządowych. Ponadto nagrodzony został jeden zespół przedstawicieli NGO.

5. Wzmacnianie organizacji pozarządowych w zakresie współpracy międzynarodowej.

W roku 2019 przekazano organizacjom pozarządowym 10 numerów biuletynów informacyjnych pod tytułem Biuletyn informacyjny „Warmia i Mazury, Polska, Unia Europejska”. Na Biuletyn składają się informacje uzyskane z Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, Sieci informacji europejskiej Eurodesk, Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli, jak i Domu Polski Wschodniej. Biuletyny przekazywane są Radnym Sejmiku przed każdą sesją Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz rozsyłane drogą mailową do 317 podmiotów (ngo, jst, pracodawcy, urzędy pracy, biura karier, jednostki edukacyjne, osoby prywatne itp.).

W Biuletynach znalazło się w sumie 379 informacji z czego 232 informacje dotyczyły grantów, stypendiów, konkursów itp.

W miarę możliwości udzielano organizacjom pozarządowym pomocy w pozyskiwaniu partnerów zagranicznych do realizacji międzynarodowych zadań. Działanie to było realizowane poprzez przekazywanie organizacjom pozarządowym informacji o możliwościach uczestnictwa w międzynarodowych projektach, konkursach, stypendiach, stażach itp., które zawarte były w przekazywanych im biuletynach informacyjnych. Działanie obejmowało również uczestnictwo przedstawicieli zainteresowanych podmiotów w przedsięwzięciach organizowanych przez Samorząd Województwa.

Działania wspierające organizacje na arenie międzynarodowej to również wzajemne informowanie oraz w miarę możliwości, zapraszanie organizacji pozarządowych do uczestnictwa w przedsięwzięciach międzynarodowych Samorządu Województwa, które dotyczą sektora pozarządowego oraz przedstawicieli Samorządu Województwa do uczestnictwa w przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym realizowanych przez organizacje pozarządowe.

Wykaz zrealizowanych przedsięwzięć:

- 1) Spotkanie informacyjne poświęcone możliwościom uzyskania dofinansowania na realizację polsko-rosyjskich przedsięwzięć dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, uczelni i organizacji sportowych (15.01). W spotkaniu wzięły udział 4 organizacje pozarządowe.
- 2) Spotkanie informacyjne poświęcone programom koordynowanym przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, szkół i uczelni (13.02). W spotkaniu wzięło udział 6 organizacji pozarządowych.
- 3) Współorganizacja Forum Nowej Edukacji i Biznes Meeting – Bank Żywności (15 maja). Koszty po stronie Samorządu Województwa 5000 zł.
- 4) Uczestnictwo delegacji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w XVIII Dniach Kultury Polskiej w Czerniachowsku (1.06). Głównym organizatorem przedsięwzięcia było Stowarzyszenie „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 150 osób. (koszty udziału ok. 593 zł).
- 5) Wspólna organizacja ze Stowarzyszeniem „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku pobytu młodzieży polonijnej w Bartoszczach (10-14.06). W tej inicjatywie uczestniczyło 15 osób reprezentujących młodzież polonijną. Koszty udziału we wspólnej organizacji po stronie Samorządu Województwa wyniosły 3750 zł.
- 6) Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” – organizacja spotkania z młodzieżą polonijną z Łucka na Ukrainie (16. 07).
- 7) Wspólna organizacja ze Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej – Oddział Wojewódzki Związku OSP Województwa Warmińsko-Mazurskiego obozu edukacyjno-szkoleniowego pn. „Szkoła Bezpieczeństwa” (30.07 – 6.08). W przedsięwzięciu uczestniczyło 14 osób. Koszty po stronie Samorządu Województwa wyniosły 7 602,28 zł.
- 8) Wspólna organizacja zjazdu USE-IT MEETING wraz ze Stowarzyszeniem Olsztyn 2.0. Udział w kosztach wspólnej organizacji po stronie Samorządu Województwa wyniósł 6126 zł. Czterodniowy zjazd odbył się w dniach 5-8.09 w Olsztynie. Wzięli w nim udział przedstawiciele 20 miast z 9 krajów zaangażowani w tworzenie interaktywnych map miast.
- 9) Organizacja koncertu na Forum Organizacji Polonijnych w Czerniachowsku – wydarzenie organizowane przez Stowarzyszenie „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku.
- 10) XIII Forum Organizacji Polonijnych Obwodu Kaliningradzkiego (udział delegacji w dniu 26.10, organizacja koncertu czasie Forum) (24-27.10). Organizatorem Forum było Stowarzyszenie „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina w Czerniachowsku. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 150 osób. Koszty pokryte z budżetu województwa wyniosły 2 743,94 zł (dotyczy łącznie punktu 9 i 10).
- 11) Wspólna organizacja za Stowarzyszeniem Wspólnota Polska pobytu integracyjno-edukacyjnego pn. „Jestem Młodym Kopernikiem (11-17.11). Adresatami przedsięwzięcia było 25 osób reprezentujących młodzież polonijną. Udział w kosztach wspólnej organizacji po stronie Samorządu Województwa wyniósł 7 500 zł.
- 12) Organizacja Spotkania Partnerów i Przyjaciół Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizujących współpracę międzynarodową; coroczne przedsięwzięcie mające na celu podsumowanie działalności międzynarodowej samorządu województwa i podziękowanie partnerom zaangażowanym w projekty DWM. W tym roku spotkanie poświęcone było współpracy polsko-niemieckiej. Gośćmi specjalnymi była delegacja z Saksonii Anhalt (6 grudnia). W spotkaniu uczestniczyło (ustalono na podstawie wcześniej przesłanych potwierdzeń udziału) 81 osób, w tym 8 przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Osiągnięte wskaźniki:

Wskaźniki	2019
1) Liczba informacji uzyskanych przez Departament Współpracy Międzynarodowej przekazanych Radzie Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz radom powiatowym (481)	379

2) Liczba ciał doradczych, w pracach których uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych (2)	2
3) Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych uczestniczących w pracach ciał doradczych (4)	5
4) Liczba zidentyfikowanych partnerów zagranicznych do międzynarodowych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe (304)	232
5) Liczba międzynarodowych przedsięwzięć samorządu regionalnego dotyczących sektora pozarządowego, o których poinformowano organizacje pozarządowe (1)	1
6) Liczba międzynarodowych przedsięwzięć organizacji pozarządowych, o których poinformowano samorząd regionalny (5)	5
7) liczba organizacji pozarządowych, które wzięły udział w przedsięwzięciach samorządu regionalnego dotyczących sektora pozarządowego (10)	17

6. Wsparcie rozwoju infrastruktury przeznaczonej na działalność społeczną organizacji pozarządowych.

Dofinansowanie organizacjom pozarządowym, ze środków PFRON, robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w 2019 roku zostało przyznane dofinansowanie w wysokości 530 000,00 zł Elbląskiemu Stowarzyszeniu Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Elblągu na realizację zadania: „Rozbiórka, odbudowa i przebudowa istniejących budynków usługowych na potrzeby Centrum Integracji Społecznej w Elblągu”.

W zakresie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz osób z niepełnosprawnościami, ze środków PFRON oraz z budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, dofinansowano koszty działania sześciu nw. zakładów aktywności zawodowej (łącznie kwotą **4 262 000,21 zł**):

ZAZ	Organizator ZAZ	Wykorzystana kwota dofinansowania (zł)
Zakład Aktywności Zawodowej w Elblągu	Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych	659 540,00
Zakład Aktywności Zawodowej Polskiego Związku Niewidomych w Olsztynie	Zarząd Główny Polskiego Związku Niewidomych w Warszawie	955 586,14
Zakład Aktywności Zawodowej w Biskupcu	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellectualną Koło w Biskupcu	884 500,00
Zakład Aktywności Zawodowej w Bartoszycach	Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych (SION) w Bartoszycach	589 803,80
Zakład Aktywności Zawodowej w Ostródzie	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellectualną Koło w Ostródzie	702 100,00
Zakład Aktywności Zawodowej w Nidzicy	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellectualną Koło w Nidzicy	470 470,27

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w ww. Zakładach Aktywności Zawodowej zatrudnionych było łącznie 258 osób, z czego 184 to osoby z niepełnosprawnościami.

Oprócz wyżej wymienionych ZAZ-ów prowadzonych przez organizacje pozarządowe w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonują jeszcze trzy Zakłady Aktywności Zawodowej, których organizatorami są Powiat Elbląski, Giżycki oraz Gmina Pisz.

7. Rozwój ekonomii społecznej.

Korzyści, które kreują zaangażowane społecznie przedsiębiorstwa, czyli aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych, poprawa ich warunków życia i mobilizacja społeczności lokalnych sprawiają, że ten obszar staje się coraz ważniejszym elementem regionalnej polityki społecznej.

Ekonomia społeczna zajmuje ważne miejsce w rozwoju społeczności lokalnych. Zauważalny jest w naszym województwie coraz silniejszy rozwój sektora pozarządowego, który w skuteczny sposób łączy cele społeczne z gospodarczymi.

Projekt pozakonkursowy ROPS „Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach”

Zgodnie z art. 21 pkt 4a ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. do zadań samorządu należy koordynowanie działań na rzecz sektora ekonomii społecznej w regionie. Ponadto zgodnie z założeniami Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 12 sierpnia 2014 r. jednostką odpowiedzialną za koordynację działań związanych z ekonomią społeczną jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. ROPS ma za zadanie koordynować działania władzy publicznej w zakresie realizacji regionalnego programu oraz merytorycznie określać kierunki, preferencje i procedury wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w ramach RPO.

W 2019 r. ROPS kontynuował wdrażanie projektu pozakonkursowego Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego pt. „*Ekonomia Społeczna na Warmii i Mazurach*” w ramach Poddziałania 11.3.2. Koordynacja ekonomii społecznej w regionie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Realizatorem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Celem projektu było podniesienie potencjału ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach w gospodarce regionu poprzez funkcjonowanie Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, umocnienie powiązań podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym, wzrost widoczności PES jako dostawców produktów i usług oraz poprawę ich współpracy z biznesem, nauką oraz jednostkami samorządu terytorialnego w celu budowania dobrego klimatu dla rozwoju ekonomii społecznej do końca 2020 r.

Grupę docelową w projekcie stanowili pracownicy lokalnych i regionalnych podmiotów działających na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

Projekt zakłada realizację 5 zadań:

- 1) Koordynacja działań na rzecz ekonomii społecznej;
- 2) Działania na rzecz zwiększania widoczności podmiotów ekonomii społecznej w regionie;
- 3) Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w regionie;
- 4) Budowanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz ekonomii społecznej w regionie.
- 5) Wizyty studyjne do podmiotów ekonomii społecznej

Organizacja Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną

7 czerwca 2019 r. odbyła się konferencja regionalna pt. „Ekonomia społeczna w turystyce Warmii i Mazur”, w ramach VII Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną, w której udział wzięło ok. 100 przedstawicieli regionalnych i lokalnych podmiotów działających na rzecz ekonomii społecznej. Było to jedno z ważniejszych w 2019 roku wojewódzkich wydarzeń, skierowanych do podmiotów ekonomii społecznej, władz lokalnych, instytucji pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy, a także przedstawicieli sektora edukacji i biznesu. Podczas konferencji prezentowano dobre praktyki działania firm społecznych w obszarze turystyki, a także odbył się panel dyskusyjny. Swoje prelekcje wygłosili także goście z Włoch.

27 września 2019 r. odbyła się I Gala ES na Warmii i Mazurach w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, w której udział wzięło prawie 400 osób. Podczas Gali przyznano nagrody i wyróżnienia w Konkursie „Samorząd, przedsiębiorstwo, szkoła przyjazna Ekonomii Społecznej” oraz certyfikaty Znaku Ekonomii Społecznej „Zakup prospołeczny”.

„Regionalna Platforma Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej- sieć kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, WTZ, ZAZ) w województwie warmińsko-mazurskim”.

Regionalna Platforma Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej stanowi forum wymiany doświadczeń, wypracowywania wspólnych stanowisk i prezentowania propozycji rozwiązań systemowych w kluczowych sprawach dotyczących problematyki świadczenia usług reintegracji społecznej i zawodowej, współpracy z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, urzędami pracy oraz organizacjami pozarządowymi. Utworzona w 2016 r. w ramach projektu pozakonkursowego sieć zrzeszała w 2019 r. 66 podmiotów reintegracyjnych, z czego w 2019 r. do sieci przystąpiło 8 nowych podmiotów.

Najważniejsze wydarzenia w ramach Platformy w 2019 r. organizowane w ramach projektu pozakonkursowego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pt. „Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach”:

- Spotkanie 16-17.05.2019 r. w Mikołajkach
- Spotkanie 21-22.11.2019 r. w Starych Jabłonkach
- W dniu 16 maja 2019 r. podczas spotkania Regionalnej Platformy Współpracy na rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej zostało powołane Forum Klubów Integracji Społecznych w województwie warmińsko-mazurskim;
- Spotkanie Forum Centrów Integracji Społecznej woj. warmińsko-mazurskiego, odbyło się w dniu 3.10.2019 r. w siedzibie ROPS- oficjalne powołanie forum, wybór przewodniczącego, omówienie planów na najbliższy rok;
- Wyjazd studyjny do Hiszpanii - 25-28 czerwca 2019 r., dla przedstawicieli środowiska ekonomii społecznej., w którym udział wzięło 4 reprezentantów podmiotów reintegracyjnych;
- Wizyta studyjna dla przedstawicieli KIS do podmiotów ekonomii społecznej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego w dniach 24-25.10.2019 r.

Forum Inicjatyw Lokalnych

W dniach 18-20.09.2019 r. w Baranowie Sandomierskim w województwie podkarpackim odbyły się warsztaty wyjazdowe pn. FORUM INICJATYW LOKALNYCH „*W poszukiwaniu modelu aktywnej, solidarnej i przedsiębiorczej społeczności lokalnej Polski Wschodniej*”. Było to drugie spotkanie instytucji otoczenia ekonomii społecznej i solidarnej Polski Wschodniej. W spotkaniu udział wzięło blisko 150 osób reprezentujących zarówno jednostki sektora finansów publicznych, jak i organizacje pozarządowych

prowadzących ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, a także przedsiębiorstwa społeczne z Polski Wschodniej.

Funkcjonowanie Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej (RKRES), ustanowiony na mocy Uchwały Nr 63/739/15/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 grudnia 2015 r. złożony jest z przedstawicieli samorządu województwa i samorządów lokalnych, a także przedstawicieli sektora ekonomii społecznej, nauki, biznesu oraz organizacji pozarządowych. 19 marca 2019 r. Uchwałą Zarządu nr 12/154/19/VII powołano RKRES na II kadencję.

W 2019 r. członkowie Komitetu uczestniczyli w 2 posiedzeniach RKRES.

Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

Działalność Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej jest współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

I edycja projektów OWES - do 30 czerwca 2019 r. – realizowane były przez:

- 1) Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych: „Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu” o wartości 11 304 229,20 zł;
- 2) Nidzickiej Fundacji Rozwoju NIDA „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Nidzicy” o wartości 9 372 553,76 zł;
- 3) Działdowskiej Agencji Rozwoju S.A. „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Olsztynie” o wartości 8 606 991,80 zł;
- 4) Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych: „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Elku” o wartości 10 427 093,48 zł.

Równolegle realizowane były projekty z II edycji, tj.:

- 1) Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych: „Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu” – okres realizacji od 2019-01-01 do: 2023-06-30, wartość: 15 876 161,40 zł;
- 2) Nidzickiej Fundacji Rozwoju NIDA „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Nidzicy”- okres realizacji: od 2019-02-01 do: 2023-06-30; wartość: 13 501 840,00 zł;
- 3) Stowarzyszenia Adelfi „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Elku”- okres realizacji od: 2019-01-01 do: 2023-06-30; wartość: 15 412 087,43 zł;
- 4) Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP „OŚRODEK WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ W OLSZTYNIE”, okres realizacji od: od: 2019-01-01 do: 2023-05-31, wartość: 12 233 783,32 zł.

8. Upowszechnienie „dobrych praktyk” organizacji pozarządowych w obszarze polityki społecznej oraz nagradzanie najbardziej aktywnych organizacji pozarządowych oraz ich przedstawicieli.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej mając na uwadze wieloletnią, ugruntowaną współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz doceniając wdrażane przez organizacje rozwiązania podczas

konferencji/seminariów itp. organizowanych przez ROPS, promuje działania realizowane w obszarze polityki społecznej przez współpracujące organizacje.

W 2019 r. promocja, o której wyżej mowa odbywała się podczas:

- 1) IX Wojewódzkiej konferencji w ramach Kampanii „Biała Wstążka” zatytułowanej „Kobieta i dziecko w obliczu przemocy”, na której prezentowano lokalne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Konferencji regionalnej pt. „Ekonomia społeczna w turystyce Warmii i Mazur” w ramach VII Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną.
- 3) I uroczystej Gala Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach, która odbyła się 27 września 2019 roku w Warmińsko – Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie. Wydarzenie było zwieńczeniem konkursu prowadzonego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Olsztynie w trzech kategoriach: „Samorząd przyjazny Ekonomii Społecznej w województwie warmińsko-mazurskim”; „Przedsiębiorstwo przyjazne Ekonomii Społecznej w województwie warmińsko-mazurskim” oraz „Szkoła Przyjazna ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim”. Celem wydarzenia było uhonorowanie działań i zaangażowania jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorstw oraz szkół z regionu za działania na rzecz przedsiębiorczości społecznej na Warmii i Mazurach, a także wręczenie certyfikatów „Znak Zakup Prospołeczny”.

Samorząd Województwa, w ramach XXI Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny odbywających się w 2019 r. pod hasłem „Małżeństwo – dobre relacje – silna rodzina” promował również XVI Wojewódzki Konkurs Literacki „Kochające się małżeństwo – szczęśliwa rodzina” organizowany przez Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział Okręgowy w Olsztynie, Radę ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Stowarzyszenie Wspierania Działań Prorodzinnych „Forum Prorodzinne” oraz XVI Wojewódzki Konkurs Plastyczny i Grafiki Komputerowej „Dobre relacje w mojej rodzinie” organizowany przez Forum Prorodzinne – Stowarzyszenie Wspierania Działań Prorodzinnych oraz Radę ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Współorganizatorami konkursu „Miłość w rodzinie” są: Szkoła Podstawowa Nr 30, Spółdzielcza Rada Osiedla „Jaroty”, Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział Okręgowy oraz Pałac Młodzieży w Olsztynie.

Innym sposobem promowania dobrych praktyk wdrażanych przez podmioty III sektora jest ich prezentowanie partnerom zagranicznym, podczas wizyt studyjnych.

W dniach 3-8 czerwca 2019 r. odbyła się wizyta delegacji przedstawicieli z Regionu Umbria w województwie warmińsko-mazurskim. Tematem przewodnim spotkania była rola ekonomii społecznej w rozwoju regionalnym oraz edukacja młodzieży w obszarze ekonomii społecznej. W celu upowszechnienia „dobrych praktyk” organizacji pozarządowych podczas wizyty, delegacja włoska zapoznała się z działalnością Kuźni Społecznej w Olsztynie – miejscem rozwoju przedsiębiorczości, działań społecznych, ekologicznych, aktywizacji zawodowej, społecznej oraz wsparcia organizacji pozarządowych z Warmii i Mazur, Pijalni Ziół prowadzonej przez Spółdzielnię Socjalną "NEGOCJATOR" oraz odwiedziła Przedsiębiorstwo Społeczne „Garncarska Wioska” oraz Stowarzyszenie Łyńskie Centrum Rozwoju AŁNA.

9. Forum Pełnomocników województwa warmińsko-mazurskiego.

Samorządy mają bardzo duży wpływ na rozwój sektora pozarządowego. Bardzo ważna jest jakość współpracy podejmowanej lokalnie z organizacjami pozarządowymi przez administrację publiczną. W celu wzmocnienia tej współpracy Samorząd Województwa organizuje Forum Pełnomocników Warmii i Mazur skupiając osoby odpowiedzialne w JST za współpracę z organizacjami pozarządowymi na spotkaniach o charakterze informacyjno-szkoleniowym. W 2019 r. Forum Pełnomocników Województwa Warmińsko-Mazurskiego odbyło się 24 kwietnia w Olsztynie.

10. Promocja społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR).

Ważnym elementem wsparcia działalności organizacji pozarządowych jest współpraca z biznesem. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje **działania w zakresie promocji społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR)** m.in. poprzez organizację i promocję konkursu „Żagle Warmii i Mazur”, w którym jedną z kategorii jest „Przedsiębiorstwo Odpowiedzialne Społecznie WaMaBoss”.

Inicjatywa skierowana jest do przedsiębiorców z województwa warmińsko-mazurskiego, którzy wdrażają działa pro-pracownicze, wspierają społeczność lokalną, dbają o środowisko naturalne, szanują klientów, dostawców, podwykonawców i kooperatorów. Do Konkursu, mogą być zgłaszane przedsiębiorstwa z terenu województwa warmińsko-mazurskiego z sektora MŚP.

Laureaci i podmioty wyróżnione w Konkursie otrzymują statuetki i dyplomy, które wręczane są na uroczystej Gali. Ponadto otrzymują prawo do posługiwania się znakiem i hasłem „Przedsiębiorstwo odpowiedzialne społecznie WaMaBoss”.

W 2019 r. kategorii konkursu „Żagle Warmii i Mazur” — Przedsiębiorstwo Odpowiedzialne Społecznie WaMaBoss — nagrody zostały przyznane w trzech podkategoriach: pierwsza to mikro przedsiębiorstwo, druga małe przedsiębiorstwo, trzecia to średnie przedsiębiorstwo. Łącznie przyznano 3 nagrody główne i 6 wyróżnień, które wręczono podczas październikowej Gali w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie.

Podsumowanie

Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w roku 2019 przebiegała w 16 priorytetach tematycznych oraz w każdym z 3 obszarów współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, tj:

- 1) **w zakresie tworzenia polityk publicznych**
- 2) **w zakresie realizacji zadań publicznych**
- 3) **w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności**

W roku 2019 w Samorządzie funkcjonowało 59 zespołów opiniodawczo-doradczych/grup roboczych, w składzie których 30,2% stanowili członkowie organizacji pozarządowych (wartość porównywalna do roku 2018). Organizacje zostały zaproszone do 12 konsultacji dokumentów wojewódzkich. Wykazały one swoją aktywność szczególnie podczas konsultacji projektu aktualizacji strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa: „Warmia i Mazury 2030” i programu współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi na rok 2020.

W roku 2019 przekazano dotacje na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa zawartych w rocznym programie współpracy, w wysokości **5 142 515 zł** (kwota o ponad 540 tys. zł wyższa niż w roku 2018). Zawarto **280 umów**, a organizacje złożyły łącznie **519 ofert** (w tym 6 w trybie pozakonkursowym). Dotacje stanowiły 62% wartości oczekiwanego przez organizacje dofinansowania we wszystkich ofertach spełniających wymogi formalne.

Realizowano również zadania w ramach **16 umów** dwuletnich z zakresów: kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego, rozwój turystyki oraz rozwój sektora pozarządowego, zawartych w wieloletnim programie współpracy. Wartość dotacji przekazanych w roku 2019 na ich realizację to **134 tys. zł**.

Łącznie z budżetu Województwa w roku 2019 przekazano kwotę **5 276 515 zł dotacji** organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa zawartych w ramach **296 umów**. Dzięki przekazanym dotacjom zrealizowano zadania roczne o wartości łącznej **13 742 385 zł**. Dotacje stanowiły **38,4% wartości zrealizowanych zadań**. Podkreślić należy również, że **praca społeczna członków organizacji i wolontariuszy stanowiła 14,2% wartości zrealizowanych zadań rocznych**.

Organizacje współpracowały przy realizacji zadań z **1152 partnerami**.

Ponadto organizacje pozarządowe współpracowały z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego w formie niefinansowej, czyli bez udzielania na ten cel dotacji przez Województwo, szczególnie przy realizacji zadań z zakresu współpracy międzynarodowej, promocji zatrudnienia i aktywizacji osób pozostających bez pracy, działań na rzecz osób w wieku emerytalnym, polityki społecznej, rozwoju sektora pozarządowego, działalności na rzecz młodzieży, działań patriotycznych czy promocji województwa. Również instytucje kultury przeznaczyły środki finansowe na współpracę z organizacjami pozarządowymi. Z budżetu Województwa zaangażowano dodatkowo na ten cel kwotę **ponad 400 tys. zł**.

Znaczącym partnerem dla organizacji pozarządowych są jednostki organizacyjne Samorządu Województwa, które również współpracują w zakresie swoich zadań z organizacjami sektora pozarządowego regionu: **36 instytucji współpracowało łącznie z 362 organizacjami pozarządowymi realizując 378 inicjatyw i projektów**.

W zakresie infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności należy podkreślić realizację kampanii społecznej dot. przekazywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego z Warmii i Mazur, a także działania z zakresu rozwoju wolontariatu, szkolenia, konferencje dla członków organizacji i liderów lokalnych, konkursy promujące aktywność społeczną, działania z zakresu rozwoju ekonomii społecznej.

Ważnym elementem wsparcia rozwoju aktywności społecznej jest dostępność zasobów Samorządu Województwa dla organizacji pozarządowych. Współpraca jest realizowana głównie w formie: bezpłatnego użyczenia sal Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie czy innych jednostek organizacyjnych na wydarzenia realizowane przez organizacje oraz przekazywania materiałów promocyjnych Województwa. Inicjatywy organizacji pozarządowych, ważne dla rozwoju województwa Marszałek Województwa obejmuje patronatem honorowym. Bardzo często na regionalnej stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego zamieszczane były informacje o wydarzeniach realizowanych przez organizacje pozarządowe w roku 2019.

Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe w ramach dofinansowanych zadań czy współpracy z samorządem są jednym ze skuteczniejszych sposobów realizacji zadań własnych Samorządu Województwa w różnych obszarach pożytku publicznego.

Należy zatem w dalszym ciągu wzmocnić i rozwijać współpracę samorządu z podmiotami trzeciego sektora na rzecz pełniejszego rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego, przede wszystkim w obszarze aktywności jego mieszkańców w różnych obszarach życia.

Olsztyn, maj 2020 r.